

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Інтерв'ю

**Загальний курс
держави має
співвідноситися
з позицією
людей**

► СТОР. 2—5

Версії

Глобальне потепління: що робити?

► СТОР. 12

**Господарі
в зеленому домі**

**«Робінзони»
з хутора Буда**

► СТОР. 14

№ 159 (4909)

СУБОТА, 28 СЕРПНЯ 2010 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

**Керівникові Апарату
Верховної Ради
Зайчуку В. О.**

Шановний
Валентине Олександровичу!

Прийміть
наші найщиріші вітання
з днем на-
родження.
Ваша діяль-
ність на всіх
посадах була
спрямована
на утверд-
ження дер-
жавності,
розбудову
незалежної

України. Впевнено можна
стверджувати, що Ваш внесок у
розвиток демократичного, рів-
ноправного суспільства гідно
оцінять нащадки.

Дай Вам Боже здоров'я, твор-
чої наснаги, сімейного благопо-
луччя.

З роси та води!

Ваші друзі й колеги.

**Німеччина повинна
продемонструвати
свою дружбу — з тим,
щоб мати вплив
на Україну**

Як відомо, Президент
України Віктор Янукович
незабаром має відвідати з
офіційним візитом ФРН.

Про Україну німецькі ЗМІ
пишуть нечасто і, здебільшо-
го, у зв'язку зі скандальними
подіями. Не змінилася тен-
денція й останнім часом.
Отже...

► СТОР. 7

**Чи вдасться
збити ціну на газ?**

Міністр палива та енергети-
ки України Юрій Бойко розра-
ховує збити ціну на російський
газ. Напередодні його візиту до
Москви Прем'єр-міністр Ми-
кола Азаров заявив, що Украї-
на наполягатиме на перегляді
«вкрай невідгідних» контрактів
із РФ.

Він нагадав, що навіть після
«харківської угоди» Київ про-
довжує закуповувати в Росії газ
за формулою, яка передбачає
шоквартальне підвищення його
вартості.

► СТОР. 10

Сьогодні — День авіації Щоб кількість посадок дорівнювала кількості злетів

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сьогодні, в День авіації, це традиційне по-
сбання льотчикам звучатиме і у Херсон-
ському вертолітному полку, що входить до
складу Миколаївської аеромобільної бригади.
**«Голос України» не раз писав про цей справді
особливий полк.** Адже у надзвичайних ситуа-
ціях, коли допомоги можна чекати хіба що з

неба, виручають саме вони. Так, херсонські
вертольотчики допомагали потерпілим від
масштабної повені в Західній Україні у 2008
році, брали участь у миротворчих операціях
ООН в Африці та на території колишньої
Югославії, ліквідовували аварію на ЧАЕС, га-
сили пожежі в Росії.

► СТОР. 9

події

**Отримали комп'ютери
і автобуси**

Голова Дніпропетровської облдержад-
міністрації Олександр Вілкул вручив ди-
ректорам шкіл сертифікати на 32 комп'ютерні комплекси. Крім того, 22 сіль-
ські райони області отримали нові шкільні автобуси. Наразі, за словами керівни-
ка, всі сільські школи і 95 відсотків міських шкіл обладнані комп'ютерними класами. Наступного року планується завершити комп'ютеризацію освітніх закладів. А за результатами реалізації програми «Шкільний автобус» Дніпропетровщина посідає друге місце в Україні. Близько 350 тисяч учнів та вчителів активно користуються цим безплатним транспор-

том. Цього року в обласному бюджеті фінансування галузі збільшено, порівняно з 2009-м, майже на 15 відсотків і сягає 3,2 мільярда гривень, **повідомляє наш власкор Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.**

**У Кам'янці рятують
«соціальний» хліб**

У Кам'янці-Подільському ціни на про-
дукти (передусім крупи та хліб) цього мі-
сяця зросли на 5—13 процентів. Це при-
тому, що в районі цього річ зібрано гарний
врожай зернових, якість його — висока,
отож, хліба має бути вдосталь. Тому рай-
йонна влада невідкладно скликала на на-
раду виробників та найбільших торгівців
хлібобулочними виробами. Головна проб-

лема — ціни на так званий соціальний
хліб. Адже чверть громади Кам'янець-По-
дільського району — пенсіонери, інваліди
та малозабезпечені родини, яких з кожним
роком стає все більше.

► СТОР. 11

**Локомотивобудівники
вважають, що стали
«заручниками дій
деструктивних сил»**

Трудовий колектив ВАТ «ХК «Лу-
ганськтепловоз» звернувся до Президента
Віктора Януковича із проханням особисто
втрутитися та забезпечити врегулювання
суперечки, яка виникла навколо підпри-
ємства.

► СТОР. 11

КОРОТКО

■ 1 вересня відкривається поромна переправа між Україною, Грузією і Болгарією, яка діятиме за такими напрямками: з порту Іллічівськ до Батумі та Варни, а з Варни — до Батумі та Іллічівська. Окрім цього, з Керчі буде спрямовано пором до грузинського порту Поті (Укрінформ).

■ На Тернопільщині внаслідок падіння дерева у райцентрі без електропостачання залишилося понад 20 будинків (УНІАН).

■ До Криму на оздоровлення приїхала чергова група дітей з регіонів Російської Федерації, що постраждали від пожеж (Укрінформ).

Поліси ОСЦПВ в Україні подорожчали у середньому на 30—40 відсотків

Загальний курс держави має

На порозі нового політичного сезону, який стартує з початком роботи чергової сесії Верховної Ради, кореспондент «Голосу України» зустрівся з главою парламенту Володимиром Литвином, щоб з'ясувати його точку зору, його бачення перспектив розвитку різних суспільних процесів.

Ред.: — Володимире Михайловичу, зрозуміло, що камертоном на певному відрізку життя держави буде парламент. Які основні завдання має вирішити чергова сесія?

Литвин: — Насамперед — зберегти дух і сутність парламентаризму. Це означатиме, що збережено демократичний поступ країни, збережено свободу в усіх вимірах цього слова. Щоб Верховна Рада України усвідомила необхідність адекватного відбиття настроїв і устремлінь українського суспільства. А тоді й загальний курс держави співвідноситься з позицією людей. І, я переконаний, не буде поглиблюватися розрив між владою і народом, між державою і суспільством. Якщо ж переходить до конкретних завдань — звичайно, це прийняття бюджету. Бюджет — це дзеркало економічного стану країни. Бюджет — це відображення політики влади і перспектива країни. Він буде доволі напружений. Це вже очевидний факт. Розумію, потрібно приймати реальний бюджет, який би орієнтував, по-перше, на розвиток країни, а по-друге, стимулював би підприємницьку ініціативу людей. Заохочував громади, місцеву владу працювати краще, заробляти більше. Звісно, щоб це було матеріалізовано, потрібно насамперед зберегти ту реальну економіку, яка є в країні. Реальну, а не віртуальну. Бо якщо порівняти кількість

цінних паперів за офіційною статистикою, яка є в світі, і сукупний світовий ВВП, то співвідношення буде таке: цінних паперів в 11 разів більше, ніж ВВП. Це наочне підтвердження того, що так далі в економічному плані людська спільнота розвиватися не може. Але Україну це зачепило значно менше. І нам треба робити ставку на реальну економіку.

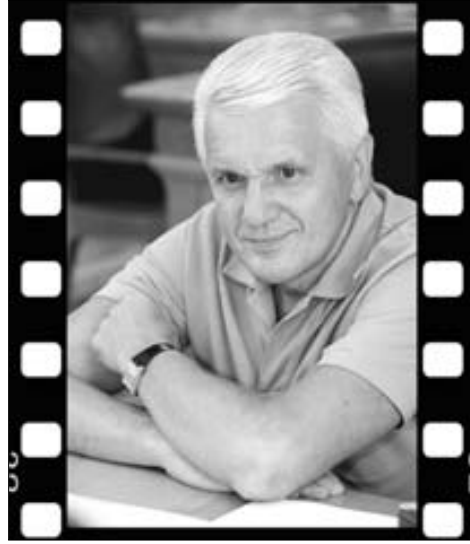
Наступне завдання для парламенту — прийняття Податкового кодексу, його уніфікація з Бюджетним кодексом. Сьогодні розпалюються пристрасті довкола Податкового кодексу, якого фактично ще не існує. Наголошую: фактично не існує в завершеному вигляді. Виникли розбіжності між профільним парламентським комітетом і Кабінетом Міністрів. Я отримав листа від голови комітету, в якому стверджується, що між проектом, переданим до Кабміну, і текстом, опублікованим для всенародного обговорення, існують істотні відмінності. Виникає питання: що ми обговорюємо? Відповідно до рішення Верховної Ради України на обговорення було запропоновано проект, підготовлений до розгляду в другому читанні. Проте я не схильний драматизувати ці суперечки між Кабінетом Міністрів (точніше кажучи, між певним міністерством) і відповідними комітетами Верховної Ради. Гадаю, з огляду на ситуацію, ми повинні цей процес (і по суті, і формально) провести з самого початку до логічного завершення. По суті справи, з нуля, з обговорення, бо інакше виникає запитання: як же до другого читання враховувати пропозиції, які надійдуть від людей, котрі розуміються на питаннях податкового законодавства і на пропозиціях Кабінету Міністрів? Сподіваюся, що пророблена робота не була марною. По-перше, сьогодні вже достеменно зрозуміло, чого не потрібно робити. По-друге, я сподіваюся, що в нас з'явилося чіткіше спільне бачення того, яким має бути головний податковий документ. Хоча кодекс також не панацея: якщо є система податкових законів, то можна обходитись і ними. Але оскільки до податкового законодавства прикута велика увага і воно викликає багато нарікань, варто вийти на єдиний уніфікований документ. Однак він має відповідати запитам усієї країни. Досягти цього — ключове завдання Верховної Ради.

Сподіваюся, що опрацюємо всі позиції, які буде внесено від Президента України, Кабінету Міністрів, громадськості, народних депутатів, і вийдемо на прийнятне рішення. Звісно, воно буде компромісне. Але від нього багато в чому залежатиме те, як далі розвиватиметься країна в економічному плані.

На жаль, у нас скрізь присутня політика. Тому я категорично виступаю проти того, щоб цю тему полем для політичного протистояння. Читаю заклики представників громадських організацій, підприємців, бізнесу — протестувати проти проекту Податкового кодексу. Постає закономірне запитання: документ що, вже прийнято? Вже є узгоджений, єдиний проект, який буде винесено на розгляд? Його немає! Тому енергію краще перенести в конструктивне річуще — пропозиції. А вони відсутні, натомість є намагання демонструвати особні погляди. Звісно, це треба сприймати спокійно, з поправкою на те, що з початком нового політичного сезону фактично стартує і виборча кампанія. Та нам потрібно зрозуміти, що виборами життя не розпочинається і не закінчується.

Нарешті, ще одна площина роботи нинішньої сесії: масив законодавчих актів. Наведу таку статистику: на кінець серпня ми маємо 1315 законопроектів, з них близько 400 вже готові до розгляду в першому і другому читанні. Решта — опрацьовується. На жаль, як і раніше, продовжує доминувати законодавча ініціатива народних депутатів. 1200 законопроектів із 1315 запропонували народні депутати. Я розумію цю ситуацію так, що в уряді не було можливості розгорнути широку роботу на цьому напрямку. Але хочу сказати, що останнім часом надходження документів від Кабміну все ж таки збільшилося. Сьогодні таких маємо 104. Є низка важливих законопроектів від Президента. Відтак їх ми маємо розглянути як невідкладні, тобто створити можливості для організації роботи виконавчої влади. І, звісно, для реалізації програми економічних реформ.

На мій погляд, для того щоб поставити роботу з реформування країни на практичні рейки, є цей рік і перша половина наступного. Якщо не буде реальних зрушень, якщо, боронь Боже, політична складова доминуватиме над економікою, про реформи годі й говорити. Виходжу з того, що не на сьогодні-завтра, а на перспективу потрібно утвердити ту визначеність і ту спільну відповідальність, яку сьогодні окреслено між гілками влади. Це запорука того, щоб постала нова Україна. На цьому потрібно особливо наголосити, з огляду на те, що ресурс, напрацьований попередніми поколіннями, попередньою системою, на якому будувалася й розвивалася Україна як незалежна і суверенна держава, вичерпано практично до нуля. Криза це наочно підтвердила. Сьогодні треба працювати, що називається, з коліс, і Україна як незалежна держава повинна розвиватися вже на своїй власній основі. Це дуже складно. Це має усвідомити насамперед вся влада. Працювати і будувати країну на основі нинішніх можливостей. Бо раніше була така розкіш, як можливість займатися політичною боротьбою, оскільки зберігалася стара база, на якій жила Україна. І, думаю, ми просувалися значною мірою на інерційній основі. Сьогодні потрібні вже нові імпульси, а вони можуть виникнути за рахунок того, що буде розкрито ініціативу людей. Гадаю, сьогодні

ні саме той час, коли треба задіяти гасло «Збагачайтесь!», щоб кожна людина могла на власному досвіді відчути, що таке, активно працюючи, отримувати за це адекватні гроші. Треба, крім усього іншого, прищепити всім, починаючи з тих, хто приймає рішення і закінчуючи пересічною людиною, нову свідомість. Зокрема, вона має полягати в тому, що можливості природи не безмежні. І треба сьогодні забезпечити гармонійне співвідношення матеріального виробництва з можливостями, створеними Всевишнім.

Ред.: — До парламентської більшості приєднується багато депутатів з інших фракцій. Очевидно, настане такий час, коли рішення у Верховній Раді зможуть прийматися без голосів народників і комуністів. Чи не означатиме це переформатування коаліції?

Литвин: — Я взагалі не сприймаю того, що ми штучно накинули на український владний організм цю класичну західну формулу: коаліція—опозиція, більшість—меншість. Хоча до цього ми напевне згодом прийдемо. Поки що наші реалії такі: ті, хто зумів домовитись і вгамувати владні устремління, взяли на себе відповідальність і назвалися коаліцією. Ті, хто через надмірні амбіції цього не зміг зробити, змушені демонструвати свою опозиційність. Що таке опозиція в українському варіанті? Це вміння запропонувати те, чого влада на даний момент виконати не може, і спекулювати цим на настроях людей.

Вже час демонструвати серйозне ставлення до будівництва української держави. Треба припинити грати в державу і гратися з державою. Те, що відбувалося принаймні до останнього періоду, — це велика гра з малопомітними результатами. Але Україна, як

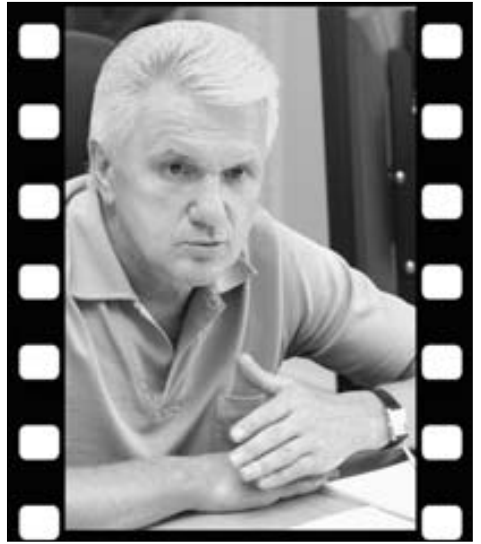
будь-яка інша держава, — це ж не пісочниця, де можна будувати замки чи фортеці, потім розвалювати їх, знову намагатися щось зліпити. Тим паче, що Верховна Рада, крім усього іншого, просто приречена, зобов'язана довести до логічного завершення

те, що ми називаємо конституційною реформою. Бо якщо брати Конституцію 1996 року — це був компроміс на той час. Тоді була інша розстановка сил, тоді іншими були внутрішні можливості України. Тоді компроміс значною мірою було досягнуто за рахунок, якщо хочете, зовнішнього подразника. З огляду на те, що замаячила можливість референдуму щодо Конституції. І під тиском депутатів завершили тривалу роботу за одну ніч. Хоча на той момент Конституція мала високу кондицію. Але

потім далася взнаки одвічна українська практика — ревізувати щойно прийняті рішення. І фактично одразу ж почали вноситися різного роду пропозиції. Тобто знову почався цей кількісний процес. Діяли за принципом, що заперечення є одним із законів суспільного розвитку. А особливо це виявилось після президентських виборів 1999 року. Тоді необхідність конституційних змін мала чітку і зрозумілу мотивацію: взяти реванш за поразку на президентських виборах. Хочу сказати, досить трива-

лий час тодішня офіційна влада протистояла цьому процесу, а потім його очолила. І знову ж таки, під кутом зору не потреб країни, а щоб залишити себе при владі. Тобто конституційний процес підганявся під політичні мотивації, під політичні моменти, під розстановку політичних сил і під бачення свого місця у владі.

Врешті-решт цим скористались у 2004 році, щоб викликати конституційну кризу. Маю сказати, досягаючи останню п'ятирічку, тобто часи попереднього Президента, розумієш: це добре, що тоді прийняли зміни до Конституції і розсосередили владу. Уявімо, що влада була б в одних руках при тому протистоянні і нехлюйстві,

при високих амбіціях і маренні месіанством, яке ми спостерігали п'ять років, — як би тоді процеси розвивалися в Україні? При тому, що значною мірою бал правило оточення. Як би вони розпоряджались необмеженими повноваженнями, величезними повноваженнями від імені й за дорученням Президента, маючи в руках факсиміле? Тому я вважаю, що нам треба серйозно підійти, по-перше, до зняття неузгодженостей у Конституції, по-друге — до логічного завершення того конституційного процесу, який було розпочато. І, зокрема, щодо організації влади на місцях. Для того щоб рішення, які приймаємо у вигляді законодавства, були синхронізовані з повноваженнями, котрі мають отримати місцеві органи влади. Звісно, нам потрібно чіткіше розмежувати владу на центральному рівні. І прийняти такий документ (чи то у формі змін до Конституції, чи то у формі нової редакції Основного закону), який би дозволив реалізувати ті грандіозні задуми, про які сьогодні йдеться. Розумію, що ми повинні враховувати реалії, які відбуваються у світі. Ті проблеми зовнішньополітичного характеру, з якими зіштовхнеться Україна.

Разом із тим вважаю, що ця робота має відбуватися планово, щоб у нас не доминували політична складова та кампанійщина.

Ред.: — Наскільки міцними на сьогодні є позиції коаліції? Чи збережеться вона в нинішній конфігурації?

Литвин: — Переконаний, що основа коаліції, яку складають три фракції, збережеться. У цьому я переконаний абсолютно, навіть з огляду на те, що вирішує не кількість, а якість. У парламентському житті, як і в будь-якому житті, ви ж розумієте, часто-густо можуть визначати тенденції і процеси навіть не фракції, а люди, які матимуть адекватну настроям суспільства позицію, а головне — здатність і спроможність укласти у логіку практичних пропозицій і дій те, про що думають і говорять люди. А тим паче,

що нам не потрібні чергові політичні збурення та будівництво України за рахунок «фюрерства» і «вождизму», коли в нас за рахунок балаканини й по-

пулізму, замішаних на грошах, будуть плодитися амбітні лідери, які розриватимуть країну в своїх інтересах.

Зверніть увагу на те, що сьогодні відбувається в Україні. Є чимало претендентів на роль чергових рятівників нації. Вони все заперечують, критикують. Останнім часом ця критика, тотальне заперечення і загальне звинувачення були рушієм нашого політично-

Конституція живе своїм життям, суспільство — своїм, а влада — за своїми особливими законами. Все це потрібно з'єднати.

СПІВВІДНОСИТИСЯ З ПОЗИЦІЄЮ ЛЮДЕЙ

го розвитку. Але цей ресурс уже також вичерпується, і це потрібно зрозуміти. Якщо людина виступає і каже, що все не так, у мене виникає запитання: коли не так, то ви несете відповідальність. Бо, як правило, це говорять люди, глибоко інтегровані у владу — вчора й сьогодні. Але коли вони критикують і розказують, що не так, і як Україна має жити, то, очевидно, гадають, що зможуть реалізувати своє бачення розвитку країни, коли отримають абсолютну владу. Сподіваюсь, що абсолютну владу в найближчі десять років вони не отримають. Це як мінімум. Бо це ж буде біда для України. Висновок: якщо ви так уболіваєте за Україну, то давайте її всі разом будувати. А тоді вже порахуємося славою, кому скільки відсотків належить в одержаних позитивних результатах.

Думаю, ви погодитесь зі мною, що на владний олімп із тих, хто заповзя-то заявляє свої претензії, у найближчі роки ніхто не зійде. Певно, і вони це розуміють. Тоді треба припинити весь цей лемент, який стоїть у країні, і взятися за роботу. Я не можу зрозуміти сьогоднішні заклики: давайте з початку політичного сезону (а він традиційно розпочинається з початком роботи сесії) будемо блокувати і чогось вимагати. Це простіше. Давайте подумає-

мо, як зробити краще. Дійсно, я вважаю, що особливо в такий транзитний для України період повинна бути потужна опозиція. Але опозиція — це альтернативна точка зору до офіційної лінії. Поки що альтернатив дуже мало, зате є нестримні обіцянки. На превеликий жаль, це вже ввійшло в нас у моду. Зверніть увагу, спочатку одні обіцяють, потім інші... Маю сказати, що вони людям усе ще подобаються. Але ж далеко не заїдемо на рейках критики, звинувачень, спрощених підходів, обіцянок: як тільки завтра мене оберте — все стане нормально, ціни на газ будуть низькі або ж узагалі правила дорожнього руху відміни-мо. А чому ж це не зробили, коли мали відповідні можливості? Потрібне відчуття реалізму. Країна повинна почати працювати. Треба припинити тотальне розбещення країни. Що особ-ливо небезпечно, це тотальне розбещення відбувається на бідняцькому рівні. Вже люди не хочуть працювати, бо не бачили кращого життя і пристосувалися до того, що є. Треба, коли хочете, показати кожній людині, що є інше життя, інші можливості. Це дуже складно зробити, бо люди психологічно до цього не готові. Вони навчилися задовольнятися тим мізером, який у них є. І все. Тому слід робити ставку на молодих, небайдужих та ініціативних, які хочуть прорватися до нормального цивілізованого життя.

Я знову виходжу за рамки ваших запитань, але це не намагання ухилитися від них. Скажу відверто: тема коаліції, хто проти кого дружить, — нецікава. Це не те, що сьогодні потрібне країні.

Ред.: — Якщо все-таки набереться 300 голосів і постане питання змін до Конституції, за які зміни голосували б ви?

Литвин: — За те, щоб у нас були чітко визначені владні повноваження, вертикалі, хто проти кого дружить, — нецікава. Це не те, що сьогодні потрібне країні.

Ред.: — Якщо все-таки набереться 300 голосів і постане питання змін до Конституції, за які зміни голосували б ви?

Литвин: — За те, щоб у нас були чітко визначені владні повноваження, вертикалі, хто проти кого дружить, — нецікава. Це не те, що сьогодні потрібне країні.

Ред.: — Якщо все-таки набереться 300 голосів і постане питання змін до Конституції, за які зміни голосували б ви?

Литвин: — За те, щоб у нас були чітко визначені владні повноваження, вертикалі, хто проти кого дружить, — нецікава. Це не те, що сьогодні потрібне країні.

ний документ. І, разом з тим, переко-наний, що ця робота відбуватиметься у штатному режимі, у такий спосіб, щоб на початку весняно-літньої сесії ми закрили цю тему. Не можна її безкі-нечно тягати, як цуценя куфайку. Ви ж знаєте, що Верховна Рада у свій час прийняла проект змін до Конституції про організацію влади на місцях. Але так і не довели це питання до кінця. Я вважаю, що нам треба в Конституції підсилити гарантії реалізації прав і свобод наших громадян. Цей розділ у нас один із найкра-щих — відповідає

всім міжнародним стандартам. Тільки ті гарантії не реалізуються. Скажімо, безоплатна охорона здоров'я, безоп-латна і доступна якісна освіта. Якщо в Конституції є цей припис, то його потрібно повністю гарантувати й пе-редбачити механізми, які б забезпечи-ли реалізацію цих конституційних приписів. Повинен сказати, що Кон-ституція, на превеликий жаль, сповна не працює. Конституція живе своїм життям, суспільство — своїм, а влада — за своїми особливими законами. Все це потрібно з'єднати. Але ще раз наголошую: ця робота має відбуватись у, так би мовити, штатному режимі. Так це і буде зорганізовано.

Ред.: — Тобто 300 голосів набереться, з часом?

Литвин: — Звичайно, набереться. Більше того, я вважаю, що нам потрі-бно синхронізувати в часі вибори Президента і Верховної Ради України. Тоді в нас не буде такого протистоян-ня. У всякому разі, на перехідному етапі. Бо в нас так: обирається Прези-дент, а Верховна Рада вже усталена в розстановці сил, з центрами впливу, і відповідно Кабінет Міністрів, і немає узгодженої роботи. А так прийшли раз-ом на п'ять років, організували вла-ду. Відповідати мають ті, кого люди обрали. Слід засвоїти ще одне очевид-не правило: влада єдина. Є лише різні повноваження у різних гілок влади і різних її інститутів. А влада єдина, як єдина її відповідальність перед суспільством.

Ред.: — З ваших слів можна зробити висновок, що майбутні парламентські вибори можуть бути або дострокові, або чергові, або перенесені на якийсь певний період. За яких умов може відбутися один із трьох варіантів?

Литвин: — Парламентські вибори мають відбуватись у точно визначений Конституцією час.

Ред.: — Володимире Михайловичу, ви сказали, що на порядку денному осе-ні зокрема буде два питання: бюджет і Податковий кодекс. Які основні макро-і мікропоказники ви можете спрогнозу-вати, щоб, як ви сказали, «Україна по-чала працювати» і «кожна людина від-чула гроші»? І щодо Податкового ко-дексу. Президент сказав, що в ньому слід передбачити податок на розкіш. Що, на вашу думку, має обов'язково містити «економічна конституція»?

Литвин: — Відносно основних мак-роекономічних показників: уряд їх оп-рацював. ВВП передбачається 1 трильйон 253 мільярди, приріст ВВП - до п'яти відсотків, інфляція — до дев'яти відсотків, хоча є й інші показ-ники: 10—11 відсотків. Звичайно, для нас украй важливо, щоб інфляція ви-мірювалась однією цифрою. Бо при такому прирості, при такій інфляції постає питання, як забезпечити випе-

реджувальне зростання заробітної плати. Щоб не зменшувалася заробіт-на плата. Оце та база, на якій сьогод-ні працює Кабінет Міністрів. Думаю, це залежатиме ще й від того, чи змо-жемо ми залучити інвестиції. Щодо цього йде активна робота. Маю сказа-ти, дуже цілеспрямовано в цьому пла-ні працює Президент України. Ви знаєте, що на цей політичний сезон заплановано цілу низку вкрай важли-вих для країни візитів — як до Украї-ни, так і візитів українських делега-цій, насамперед президентського рів-ня, до інших країн, для того щоб там і в нас побачили й відчули, що Украї-на є стабільною державою, з якою можна працювати.

Другий момент — питання землі. Я дедалі більше переконуюся, що нам потрібно вирішити цю проблему. Її можна позначити терміном «ринок землі». На яких умовах. Те, що зараз відбувається з землею в тінювий спо-сіб, потрібно припинити. Коли держа-ва і люди нічого абсолютно не отри-мують. Треба прийняти рішення про кадастр землі, ринок землі. Ви знаєте, я обстоював тезу, що душу і землю не продають. У принципі і зараз обсто-ую, водночас отримую величезну кількість листів, коли люди мене, що називається, ганять, кажуть: а чому ви забороня-єте вирішувати питання землі?

Маю сказати, що в нас недові-рішене земельне питання. Як воно було недовіріше-не після звільнен-ня з кріпацтва, під час століпінської реформи, під час інших реформ — по-чинали і не завершували. Сьогодні людям начебто дали землю, начебто вони мають земельні паї. Але в еконо-мічному й соціальному плані зробили людям ще гірше. Більше того, втрача-ється будь-яка мотивація до роботи. Земельний пай віддав, отримав, ска-жімо, за нього 300 гривень або певну кількість зерна і цукру — і все. А яка мотивація далі в людини? Ніякої. Ми повинні покласти край цьому голому популізмові й серйозно підійти до справи. І з урахуванням цього нам потрібно вибудовувати економічне життя. Розумію, навряд чи ми до кін-ця року зможемо прийняти якісь рі-шення з земельного питання. Але нам потрібно мати спільне усвідомлення цього і, звичайно, працювати в цьому напрямку. У постанові Верховної Ра-ди, яку ми прийняли щодо громад-ського обговорення проекту Податко-вого кодексу, передбачено, що Кабмін внесе проект бюджету на 2011 рік на основі нових Податкового і Бюджет-ного кодексів. Бо інакше втрачається логіка в роботі. Це не є великим сек-ретом, що дуже важко буде прийняти бюджет (наголошую: реальний) до за-вершення місцевих виборів. Очеви-дно, немає потреби розшифровувати цю тезу. Отже, в нас є час працювати над цією проблемою.

А щодо Податкового кодексу, то він має відповідати таким головним критеріям: бути зрозумілим тим, хто платить податки; бути підйомним у сенсі податкової суми; повинен роз-ширити базу оподаткування і, нареш-ті, повинен захищати платників по-датків.

Ми приречені на те, щоб прийняти податок на розкіш. Ви прекрасно роз-умієте, що сьогодні потрібно підні-мати економічну основу держави. Я не кажу, що багаті повинні поділити-ся з бідними, але має бути соціаль-на справедливість. Якщо людина збу-дувала маєток на 1000-2000 квад-ратних метрів, то, очевидно, вона повинна платити з більшим навантаженням — скажімо, починаючи від 300 метрів. До 300 мет-рів нехай буде звичайне оподаткуван-ня. Від 300 — я умовно кажу. Або від 500. Треба визначити середнє, що ма-ють люди, і прийняти відповідне рі-шення. Бо якщо цю планку понизити, вийде, що людини, яка має велику ха-ту в селі і живе в силу життєвих обста-вин сама, доведеться сплачувати не-підйомні податки. Треба, очевидно,

сільську хату відділити від величезно-го котеджу. Це коли говорити про не-рухомість.

Очевидно, що всі повинні платити податок на землю. Треба подивитися на земельний пай, який отримала лю-дина, — це один підхід, і інший, якщо купили ці земельні паї і володіють сьогодні земельними масивами у 100, 200, 300 гектарів і більше. Повинні платити. Особливо з урахуванням то-го, що сьогодні набрали землі в орен-ду, платять людям дешищо за паї, не обробляють цю землю, а чекають, по-ки буде закон про ринок землі, щоб зразу ж її скупити. Треба ввести пода-ток за використання землі: якщо ти її не використовуєш, то мусиш платити. Більше того, на прикладі Києва поди-вімося, скільки стоїть зруйнованих будинків. Вони вже у приватній влас-ності. Абсолютно нічого не робиться. Якщо придбав ділянку під будівниц-тво і, скажімо, протягом року нічого не зробив — повинен платити вдвічі-тричі більший податок. Тоді наші міс-та матимуть привабливий вигляд, по-чинаючи з української столиці. Дале-ко ходити не треба, подивіться на Хрещатик. Скільки можуть стояти ці паркани, обписа-ні, обклеєні? Це що, європейська столиця?

Податки на розкішні автомо-білі. Уряд вже пропонував зро-бити це. На жаль, через Верховну Раду ідея не прой-шла, бо почали викреслювати різ-ного роду позиції і дійшли до того,

що треба обкласти податками тих, хто їздить на скутерах. Дорогі автомобілі мають обкладатися податком, так са-мо, як і предмети розкоші — скажімо, хутра, діаманти.

І, звичайно, проблема пенсійної ре-форми. Звісно, розв'язання її не вирі-шить завдання наповнення бюджету, але в інтересах соціальної, політичної стабільності треба обмежити верхні пенсії. Різниця між мінімальною й максимальною пенсією не має бути такою разючою. Вважаю, було б пра-вильним обмежити верхню стелю пен-сії десятьма тисячами гривень. Хоча, звісно, наражаюся на критику тих лю-дей, які отримують більші пенсії. Та-ким чином, думаю, багато в чому внесли б спокій у суспільство. Не бу-ло б недовіри, ненависті у взаєминах людей.

Ред.: — Володимире Михайловичу, ви сказали, що зараз лунають заклики до блокування трибуни. Зрозуміло, що опозиція педалюватиме тему підвищен-ня цін на газ і пенсійного віку. Як ви вважаєте, парламент, і зокрема ваша фракція, підтримає меморандум МВФ?

Литвин: — Нинішньому урядові варто поступити в такий спосіб: опу-блікувати меморандуми про співпрацю з МВФ, які підписувала попередня влада і які підписали зараз. Повинен нагадати, що не так давно меморан-дум з МВФ підписували Віктор Ющенко, Юлія Тимошенко, голова Національного банку, виконуючий обов'язки міністра фінансів. Зараз, наскільки я знаю, цей документ під-писано між урядом і МВФ. Так, як це повинно бути. Однак тоді ставили ви-сокі підписи і не виконували взяті на себе зобов'язання. Але ж прекрасно розумієте, що світ не цікавить, що в Україні змінюється влада. Тому що це не відміняє угод і зобов'язань, які бу-ло прийнято. Отже, сьогодні уряду

слід чітко сказати, що він виконує зобов'язання, які його попередники натягли на Украї-ну. Що стосується цінового чинника на газ — моя по-зиція полягає в тому, що треба в кожному насе-леному пункті провести сходи громадян. І на прикладі конкретної сім'ї, кон-кретного домоволодіння показати, що людина платила за газ до підвищення цін і що вона платитиме зараз. Наоч-но показати, щоб люди заспокоїлись і переконались, що бідні не будуть пла-тити більше, ніж вони платили. Що

ПРОДОВЖЕННЯ НА 4—5-Й СТОР.
Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Загальний курс держави має

ПОЧАТОК НА 2—3-Й СТОР.

вони отримуватимуть субсидії. Їхня справа — заповнити анкету на одній сторінці, все інше — справа влади. Пенсіонери не повинні платити більше десяти відсотків від своїх доходів, а працюючі не мають віддавати більше п'ятнадцяти.

Друге питання, яке в цьому плані повинно бути реалізоване, це енергозбереження. Не повинно ж бути так, що в нас

узимку відчиняють квартирки й опалюють повітря. Третій момент — треба конкретно, не на рівні закликів показати, які є альтернативні можливості. Скажімо, те ж село. Наприклад, моє рідне. Поставити одній людині оті котли сучасні, про які багато говорять. І щоб люди мали можливість прийти подивитися, як він працює і що люди від цього отримують. Але це повинна взяти на себе влада. Здобути довіру людей можна за рахунок того, що вони наочно побачать, що відбувається. Ну й, звісно, треба займатися розробкою власних родовищ. Але треба розуміти, що, підписавши енергетичну хартію, ми зобов'язані виходити на ті ціни, за якими живе світ. Це крім усього іншого. Звісно, зарплати в нас далеко не такі, як в усьому світі. Та в нас і запити набагато скромніші.

До речі, для розв'язання згаданих проблем рішень Верховної Ради не потрібно. Це питання виключно урядове. Але я прекрасно розумію, що це спільна відповідальність, і цю відповідальність особисто усвідомлюю. Правда, популярності від цього не здобудеш. Але цю роботу рано чи пізно доведеться проводити. Зрозуміло, що захоплення від цього в мене особисто як у людини немає. Але це такі жорсткі, навіть жорстокі реалії, з якими не можна не рахуватися.

Щодо пенсійного віку. Це дуже складне для України питання. Сьогодні, з одного боку, ми говоримо про безробіття. А з другого — людей цікавить головне: коли вони підуть на пенсію. Маємо таку ситуацію, коли пенсіонери займають робочі місця, бо вони працюють, а молодим ніде працювати. Тому питання підвищення пенсійного віку повинно насамперед супроводжуватися збільшенням кількості робочих місць. Якщо й далі житимемо за інерцією, в нас скоро не буде кому працювати. Україна вже значною мірою є країною пенсіонерів. Відповідно рівень пенсій падатиме. Тепер треба подивитися, скільки в нас люди живуть, коли виходять на пенсію. Не просто середню тривалість життя — вона у нас низька. У нас, як правило, помирають у працездатному віці, особливо чоловіки: у сорок—п'ятдесят років. А, скажімо, жінки після виходу на пенсію живуть 20–25 років. Це найбільший показник в Європі.

Ред.: — До пенсії доживають найміцніші...

Литвин: — У нас знову ж таки найнижчий пенсійний вік, і нікуди ми не дінемось, будемо змушені піти на прийняття цього рішення. Але поступово і планово. Тільки треба дивитись, для яких категорій людей. Не тих, хто завтра буде виходити на пенсію, а для тих, кому сьогодні 35 років. Щоб знали, що доведеться працювати довше. Саме в такій площині слід ставити питання. А не так: люди добрі, завтра, хто готувався на пенсію, відкладав гроші для того, щоб організувати свято, будете працювати, скажімо, на шість місяців більше. Ні, так не буде.

Думаю, що і багато пенсіонерів зацікавлені в тому, щоб працювати. І вони працюють сьогодні реально. Отож треба додатково вмотивувати їх, щоб вони були зацікавлені в тому, щоб працювати. Є низка сфер, де потрібно, щоб люди мали величезний життєвий досвід. Зокрема, й на ниві наукової та викладацької роботи. Практично ж то люди й зараз працюють. Тому сьогодні треба привести у відповідність те, що вже склалося. Є необхідність виокремити складні професії, скажімо, шахтарів, металургів, тих, хто працює в шкідливих умовах. Скажімо, лікарів, які працюють із особливо небезпечними захворюван-

нями. Тобто пенсійна реформа здійснюватиметься спокійно і зважено, прозоро. Але, звісно, коли говорять на загал, про всіх — це викликає несприйняття. Особливо в тих людей, які передпенсійного віку. Особливо в тих людей, які не можуть влаштуватися на роботу в передпенсійний вік. Оце для нас проблема — як зробити, щоб не уникали роботодавці людей старшого віку. Бо всім хочеться молодих і кра-

сивих, а що ж робити уже людям досвідченим? Які мають життєву і професійну мудрість. Знову ж таки, акцентовано кажу: цей процес невідворотний, але він буде здійсню-

ватись, як я бачу й розумію, спокійно і зважено, з урахуванням тих обставин, що склалися.

Ред.: — Володимире Михайловичу, ви колись говорили: українські реалії такі, що після виборів починається війна і протистояння, оскільки до влади приходить учорашній опозиціонер... Один із виходів ви бачите в тому, щоб об'єднати парламентські й президентські вибори. А можливо, разом з цим передбачити якусь наступність у владі?

Литвин: — Наступність у владі забезпечує виключно народ. Ви знаєте, що таке вибори? Це санітарний день для влади. Коли люди чистять і прибирають від влади тих, хто не повинен в ній працювати. Тому все залежить від людей. А як забезпечити цю наступність? Єдине, якщо йти за цією пропозицією лінійно, то прийняти закон про спадковість влади. Я вважаю, що вибори — це, окрім всього іншого, ще й оновлення влади. Важливо, щоб люди робили правильний вибір. Зверніть увагу, у нас так сталося, що за всі роки незалежності, як правило, прихильність людей здобуває той, хто гучніше кричить. Хто витонченіше звинувачує, діючи за принципом «тримай злoding», хто найбільше обіцяє. Наші люди настільки добрі, що вони забувають, що ця людина робила вчора, будучи при владі.

Питання підвищення пенсійного віку повинно насамперед супроводжуватися збільшенням кількості робочих місць.

Можуть скільки завгодно поливати брудом, у тому числі й у засобах масової інформації, коли ти перебуваєш на посаді і дієш, виходячи з реалій. Коли ж ти перемістився, відлучився від влади і почав усіх критикувати, тебе вже одразу зараховують до розряду демократів. Перед цим ти був у стані ретроградів і ледь не ворогів свого народу і своєї держави. Критика дає тобі право на індульгенцію і ти зразу переходиш у демократичний табір, ти одразу стаєш пророком, і всі вважають, що ти виголосуєш незаперечні істини. Парадокси у цьому плані колосальні. Люди повинні навчитися голосувати не «проти», а голосувати «за». І розуміти, що вони несуть відповідальність за свій вибір.

Мене часто звинувачують у тому, що я Верховну Раді розпустив, депутатів у залі немає, людям не подобається, як поводяться народні обранці, які рішення приймають. Але ж я працюю з тими, кого люди обрали. Інших депутатів у мене немає. Та коли запитуєш людей: «А за кого ж ви голосували?», вони враз впадають у праведний гнів, бо не хочуть відповідати за свої вчинки. У нас ще немає усвідомлення того, що люди формують владу. От обрали Президента. Обрали? Обрали. Отже, повинні п'ять років його поважати. Оберуть знову — і далі повинні поважати. І шанувати таким чином себе і державу. У нас сьогодні проголосували, а завтра починають проклинати. А де ви були всі раніше?

Тому має бути відповідальність за свій вибір. Як на мене, на даному етапі варто було б прийняти рішення, яке фактично зобов'язувало всіх людей брати участь у виборах. Щоб не вийшло так, що меншість формуватиме владу, а люди будуть владу зневажати. Бо вона їм не подобається і не відповідає їхнім інтересам. Не можуть голову міста обрати, скажімо, четвертою частиною населення, а потім з цього приводу демонструвати суцільне невдоволення. Приклад — будь ласка, далеко ходити не треба: місто Київ. Двічі обрали одну і ту саму владу у місті Києві. А ця влада «убила» місто

всерйоз і надовго. А сьогодні її очільники із-за меж України зверхньо плюють на жителів міста-героя Києва. Реалії ж такі? Такі.

Ред.: — Володимире Михайловичу, я уточню запитання. Мається на увазі, що в Україні повинен бути якийсь єдиний відпрацьований курс, програма, скажімо, як у західних країнах є певна стратегія розвитку держави, і партії, які приходять до влади, загалом ідуть за цією стратегією. Можливо, і у нас дійти до того, щоб було дві-три потужні політичні сили і змагалися б вони не за владу, а щоб виконували стратегічну програму. Тоді б не було такого, коли приходить одна влада, приймає якусь програму і орієнтується в один бік, приходить інша влада — приймає ще якусь програму й орієнтується зовсім у протилежний бік. І таким чином в Україні постійно нестабільна ситуація.

Литвин: — Річ у тім, що після Конституції, на мій погляд, другим стратегічним документом є «Засади внутрішньої і зовнішньої політики». Цей закон свідчить, що є спільна позиція Президента, уряду і Верховної Ради України. І будь-яка нова влада на рівні Кабінету Міністрів, на рівні Верховної Ради України діятиме виключно у тих межах, які визначені цим законом. І тлумачення цього закону повинні бути однозначні. Тоді в нас буде те, що ми називаємо наступність влади. Не буде ж так, що одні вступали в НАТО, інші не вступали. Вступали в Євросоюз, а інші говоритимуть про ЄЕП. Усе чітко зафіксовано. Належить подумати над статусом цього закону. Слід надати йому статус конституційного закону, щоб його не можна було змінювати під відповідні настрої. Це по-перше. А по-друге, програма, з якою, скажімо, іде на вибори кандидат у Президенти України, повинна бути покладена в основу наступних дій. Це й буде легітимність влади. Відповідно, треба уважніше ставитися до тих програмних документів, з якими виступають політичні партії, з якими виступають конкретні особи під час виборчої кампанії. І щоб після виборів маніфест політичної партії, яка перемогла, був законом.

нодавчою складовою програми діяльності Кабінету Міністрів. Адже за нинішніх реалій люди на виборах фактично обирають уряд. Формується Верховна Рада України, і ті, хто має більшість, пропонують Президенту кандидатуру Прем'єр-міністра України. Сьогодні у Президента немає, по суті, механізму впливу на кандидатуру Прем'єр-міністра України. За рівнем нинішньої політичної культури це несе в собі загрозу протистояння на рівні Президент — Верховна Рада — Кабінет Міністрів України. Нам також потрібно це врахувати, я маю на увазі в процесі роботи над конституційними змінами. Нам треба враховувати рівень культури, рівень політичних традицій, я не кажу вже про завдання країни і про реалії, з якими ми маємо жити. Саме через це я стою і стою на тому, що ми повинні вести серйозну розмову.

Взагалі мушу сказати, що на такому транзитному етапі, на якому перебуває країна, з урахуванням такої палітри політичних сил і настроїв у різних регіонах, релігійної ситуації, світоглядних орієнтацій, нам потрібно мати постійний загальноукраїнський «круглий стіл», де відбувалися б публічний діалог і опрацьовувалися ті підходи, які потім клялися б в основу державних рішень. Як про позитив повинен сказати, що сьогодні повертається на те місце, на якому має бути, Рада національної безпеки і оборони. Це вже місце не для балаканини, а для серйозного обговорення ключових питань, які є чутливими для країни. Я є тривалий час членом РНБО. З перервами уже десь 10 років. І можу порівнювати, що було недавно, і що зараз. Було: вступна промова на годину, а потім, кожен що хоче і куди хоче... На виході нічого немає, усі сидять і мовчать коники. А нині кожен повинен висловити свою точку зору з того чи іншого питання. Більше того — повинен готуватися. Не просто ж прийти на РНБО, щоб переговорити з колегою, вирішити якісь проблеми. А готуватися, щоб висловити свою точку зору, підняти руку персонально. Ти чи

«за», чи «проти». І підписатися, щоб потім не сказав: «Я за це рішення не голосував». Але РНБО — це офіційний інститут. А нам, очевидно, треба мати загальносуспільний майданчик для діалогу.

Ред.: — Гайд-парк...

Литвин: — Гайд-парк у нас уже є. Але якщо вже заговорили про Гайд-парк, я вважаю, що в нас має бути одна з прямих норм демократії, можливість людини вийти і висловити на мітингу або маніфестації свою позицію. Але це не спотворені позиції людей, коли за проплаченими суми мобілізуються і виголошують чужі гасла. Ні для кого це абсолютно не є таємницею — зараз здебільшого проплачені акції протесту, які видаються за позицію людей.

Ред.: — Володимире Михайловичу, ви зачепили таку чутливу позицію, що на сьогодні є певна єдність між парламентом, урядом і Президентом...

Литвин: — Я б сказав, не «певна», а «повна»...

Ред.: — Добре, повна. Не знаю, наскільки це добре, а чи не означає це, що...

Литвин: — У принципових питаннях це добре.

Ред.: — Чи не означає це, що ми можемо втратити демократичний шлях розвитку? Тобто чи не призведе це до узурпації влади конкретно однією людиною чи однією політичною силою? На зразок наших північних сусідів. Я не кажу, що це погано, але ми вже якось від цього трошки відійшли і відвикли, що одна-єдина сила уособлює всі позиції. Хто нині домінує і в принципі визначає напрями розвитку?

Литвин: — Я повинен сказати відверто: домінує в суспільно-політичному житті Президент України. І це об'єктивно. І це не потребує пояснень. Бо Президент обраний українським народом, і він має найбільшу легітимність. А тим більше що він заманіфестував рішучу налаштованість на реформування всіх аспектів українського життя. Давайте будемо чесно говорити: хто заперечуватиме реально щодо тих позицій, які оприлюднив Президент України? Адже все правильно. Все те, що потрібно Україні, все те потрібно для збереження демократії. Тому я вважаю, що сьогодні замість того, щоб усім об'єднатися у критиці, треба об'єднатися у тому, щоб підтримати, дати можливість і шанс реалізувати ці бачення облаштування країни.

А тепер щодо демократії. Завжди існує загроза для демократії. Тим більше, у нас немає чітко обмежених рамок, які б свідчили про те, що є стала демократія. Це живий організм, це процес, який постійно у русі. Й уявлення й горизонти щодо якого розширюються. А загроза завжди існує, бо демократія нагадує дитину, яка потребує постійного догляду. В будь-якій країні. Разом з тим ми повинні усвідомлювати, що нам треба знаходити співвідношення між свободами людини, мораллю, моральними засадами суспільства і традиційми суспільства. Бо в ряді випадків свободи у тих межах, до яких розширюються, входять у суперечність із мораллю. Наприклад, вживання наркотиків — це свобода, це право людини? Якщо виходити з абсолютного універсального права людини — це право людини. А як це право людини співвідноситься з мораллю?

А тепер — чи існує загроза авторитаризму? Як на мене, Україна від нього отримала величезне щеплення і це неможливо. 19 років не минули безслідно. Гадаю, влада це прекрасно розуміє. А тим більше що є ще один чинник, на який у нас завжди не зважали і досі не зважають: Україна все ще перебуває під моніторингом Ради Європи. Маємо виняткову ситуацію: Україна перебуває під моніторингом і незабаром головуватиме в Раді Європи. Є ще один визначальний чинник. Той життєвий і політичний шлях, який пройшов нинішній глава держави, відіграватиме важливу роль у тому, щоб Україна трималася за демократичний напрям.

Водночас критика, яка сьогодні звучить, яка підживлюється і певною мірою підтримується, пов'язується, очевидно, з тим, що вчорашня загальна розхлябаність і розпушеність називалася демократією. Коли Президент міг обізвати «зрадником» Прем'єр-міністра України, а Прем'єр-міністр України на всю країну і на весь світ мог-

СПІВВІДНОСИТИСЯ З ПОЗИЦІЄЮ ЛЮДЕЙ

ла звинувачувати Президента в зраді державних інтересів. І це називалося демократією. І коли місцеві органи влади далеко «посилали» центральні органи влади при нагадуванні, що необхідно виконувати загальні циркуляри і настанови. Це демократія? Вважаю, що нам така демократія не потрібна. Якщо наведення елементарного порядку сьогодні розглядається як наступ на демократію, то я нагадую, що демократія — це передусім відповідальність за свої дії.

Ред.: — Володимире Михайловичу, на осінь експерти прогнозують низку кадрових ротаций в уряді. Не так давно регіонали підтвердили: так, зміни відбудуться. Чому з'явилися такі ініціативи? Хто і кого може замінити у виконавчій гілці влади?

Литвин: — Треба враховувати ту обставину, що після завершення виборів багато політиків і людей отримують шанс реалізувати себе. З огляду на те, що вони були учасниками політичного процесу, з огляду на те, що вони в одній команді. Кожен отримує шанс. І це його справа, наскільки він спроможний цей шанс зреалізувати на тих чи інших посадах. Звісно, що відбуватиметься об'єктивний процес відсіювання людей, для яких «шапка» виявилась завеликою. Проте я не прогнозую масових змін. Вважаю, що сьогодні має зростати роль і відповідальність кожного міністра. Не можна буде сховатися за вівискою «Кабінет Міністрів України» і сказати: «Мені дали таку настанову». Має діяти командний принцип на основі персональної відповідальності. Треба впорядкувати і систему управління. Останніми роками різко зростав апарат управління. Друга стаття за видатками в державному бюджеті — державне управління. Якщо ми дедалі більше будемо переводити країну на ринкові рейки, то роздутий і розбещений адміністративний апарат не потрібний. Економіку регулюватимуть попит і пропозиція. Належить переорієнтувати владу, особливо виконавчу, на створення умов для динамічного життя країни.

У нас адміністратори, думаю, хороші, загалом хороша школа адміністрування. Тепер треба навчитися бути хорошими прогнозистами і організаторами сучасного економічного життя. Загалом я не є прихильником підігрівання розмов про чергові кадрові кампанії. Бо у свою чергу це культивує серед держслужбовців невпевненість та тимчасовість. І кожен починає думати лише за свій персональний інтерес. Я бачу стабільність не в застиглості процесів, кадрових у тому числі, а в тому, щоб панували визначеність і впевненість, щоб була можливість планувати життя і організацію роботи на п'ять, а краще — на десять років. У свою чергу потрібні прогнозні показники, в тому числі й бюджетного процесу на два-три роки. Бо коли людина приходить на півроку-рік, то думає переважно про те, як украсти, вирішити всі свої питання.

Отже, завдання полягає в тому, щоб забезпечити визначеність і стабільність, але водночас і ефективний контроль за діями влади. Треба запроваджувати публічні звіти. Треба відкрити владу для народу, зробивши прозорим процес прийняття рішень. Щоб люди бачили і розуміли, що це єдине правильне рішення, що з усіх варіантів вибрали оптимальний, усі інші — набагато гірші. За такого підходу поставне розуміння, хоча б на мінімальному рівні, між владою і людьми. Коли цього не буде, найкращі реформи провисатимуть.

Ред.: — На порядку денному — місцеві вибори. За нинішніх обставин, коли практично все вирішується в центрі, чи є сенс боротися за крісло сільського, районного чи якогось іншого голови та й взагалі за мандат депутата сільської ради?

Литвин: — Навпаки, я вважаю, що цей сенс великий, оскільки центр влади переміщуватиметься на місце. Принаймні за цим перспектива, і повноваження та можливість на первісних рівнях влади будуть збільшуватися. Значення ролі депутатів місцевих рад однозначно зростає. Тому ці вибо-

ри матимуть дуже важливе значення і виборчі бої йтимуть не на жарт. Окрім усього іншого, кожна політична сила намагатиметься щонайменше залишитися на політичній арені, а важковаговик триматимуть курс на закріплення позицій і на реванш. Багато в чому перебіг подій на місцях визначатиметься з Києва. Не випадково ж такі баталії розгортаються довкола закону про місцеві вибори. Так, він не є

довершений. Моя позиція полягає в тому, щоб припинити практику під кожні вибори ухвалювати закон. Слід приймати Виборчий кодекс, який би мав право на життя бодай на десять років. Проте я реаліст і вимушений рахуватися з тим, що є. І відповідно організовувати законодавчий процес так, щоб він не відхилявся від Конституції та інших законів України.

Ред.: — А які перспективи у політичних сил, представлених у парламенті, досягти успіху на місцях?

Литвин: — Це залежить від цих політичних сил. Взагалі вважаю, якщо в нас відбудеться все штатно, то придивитиметься процес політичного структурування суспільства. Майбутні вибори мають слугувати каталізатором цих процесів, щоб природним шляхом зникли формальні політичні партії, щоб у цивілізований спосіб, через людське ставлення була розчищена політична арена країни. В нас понад 180 легалізованих на центральному рівні політичних партій. Така величезна кількість є свідченням того, що в нас затягнувся перехідний період. Процес укрупнення політичних партій неминучий.

Ред.: — Опозиція пропонує до 11 вересня внести зміни до закону про місцеві вибори. Проводила якісь консультації з цього приводу коаліція? Чи погодиться більшість на якісь зміни, зауваження, доповнення? Або внесе свої?

Литвин: — Говоритиму про Верховну Раду України, бо завдання Голови Верховної Ради — консолідувати всіх народних депутатів. Зміни до чинного закону, звісно, потрібні. Є відповідні напрацювання. Головне, щоб не почали тотально ревізувати шойно прийняте рішення. Вкрай важливо, щоб ми вийшли з узгодженням проектом на позачергову сесію 30 серпня. Не менш важливо не загальмувати увесь виборчий процес. Викликає нарікання процедура формування комісії. Запропонований механізм полягав у тому, що формувати комісії мають партії, представлені у Верховній Раді України. Тобто ті, які мають впізнання в людських очах. Логіка полягала в тому, що якщо дати це право всім партіям — а їх у нас, як уже говорилися, за 180, виникатимуть конфлікти, за ними — суди... Мало того, є небезпека, що почнеться такий собі бізнес, коли на формуванні комісій зароблятимуть гроші. Партії, які, окрім назви, мало що мають, продаватимуть місця у комісіях. З цим уже стикалися не один раз. Це ж українські реалії. А як у нас продають партії під

Якщо кандидат на посаду голови міста авторитетний, то люди його оберуть, не залежно від того, яка партія за ним стоїть. Минув уже той час, коли фотографія кандидата разом із партійним лідером слугувала перепусткою у владу.

Ви ж купили політичну партію. Ви звикли все купувати й нічого самостійно у своєму житті не збудували». Якщо гроші тиснуть в усіх кишнях, і люди намагаються отримати ще й політичні капітали за рахунок купівлі телеканалів і експертів, — то це явно не нормально. Ми йдемо назад, а не вперед.

Разом з тим ми поставлені перед необхідністю йти на поступки, в тому числі, для уникнення критики із-за меж України. Не виключено, що це стосуватиметься розширення можливостей при формуванні комісій. Наприклад, парламентські партії даватимуть 15 осіб у комісію, а ще три важкансії заповнятимуться шляхом жеребкування серед інших партій-учасниць виборів. Чому я кажу про такий

підхід? Щоб, окрім усього іншого, виключити можливість блокування роботи комісій. Уявімо, що буде сформована комісія із числа політичних партій, які не мають жодних шансів отримати результат. Вони заблокують роботу комісій. Не прийдуть просто на роботу.

Повинен сказати, що ті люди, які критикують закон, його взагалі не читали. Як і інших законів. Це добре видно на прикладі положень про право висування кандидатів. Законом передбачено, що це можуть робити політичні партії, які мають історію як мінімум рік. Заявляють, що це — абсолютне нехтування демократією. Але давайте запитаємо тих, хто критикує це положення. А як же їхня політична сила зареєстрована. Відповідно до закону в нас партії створюють не зверху вниз, а знизу наверх. Якщо партію зареєстрував Мін'юст, то це означає, що в неї як мінімум у більшості областей є осередки. Більше того — через шість місяців після реєстрації вони зобов'язані її легалізувати на рівні міст, районів та областей. Інакше партія втрачає право бути зареєстрованою. Якщо вони всього цього дотрималися, то чому тоді така істерика? Чому б'ються в пристрастях гніву? Насправді деякі новітні лідери, грубо кажучи, купили політичний не-потріб, тому в них і виникли пробле-

ми. Не зрозуміло тільки, чому це має бути проблемою всієї країни? Якщо ми такі принципи, то давайте проведемо перевірку, наскільки партії відповідають вимогам закону, і приведемо все у відповідність. Я не бачу жодних підстав для критики, тим паче з підключенням до неї міжнародних інституцій.

І ще один момент — стосовно голів міст. За законом вони мають висуватися виключно політичними партіями. Читаю, в тому числі в «Голосі України», виступи міських голів із демонстрацією праведного гніву. А якби їм поставили запитання: «А в скількох партіях, шановні, ви вже побували?», хоча обурюються як позапартійні? І чому дезорієнтуйте людей, почергово змінюючи свою політичну орієнтацію? Ви ж представники територіальної громади, а не повії з окружної дороги. Тому, вважаю, краще, щоб вони чесно сказали, яку політичну позицію сповідають, і не дезорієнтували людей. Якщо кандидат на посаду голови міста авторитетний, то люди його обериуть, не залежно від того, яка партія за ним стоїть. Минув уже той час, коли фотографія кандидата разом із партійним лідером слугувала перепусткою у владу. В цьому я вбачаю і захист голови міста. Бо коли він прийде під партійним прапором і коли політична ситуація в черговий раз зміниться, його не зможуть змусити переребігти в нову структуру. Зверніть увагу, як у нас записувалися в деякі партії: усі дружно, за вказівкою зверху. Я навіть вимушений був в 2000 році, як глава адміністрації Президента, для

того, щоб уберегти керівників адміністрацій, підтримати їхню ініціативу щодо позапартійного статусу, в той час коли їх примушували вступити в одну з партій. Згодом ця практика повторювалася. Ще одна тема,

стосовно якої є критика, — це заборона блокам брати участь у виборах. Здавалося, у мене є інтерес, щоб був Блок Литвина, бо Народна партія менш впізнавана. Але я розумію всі складнощі, пов'язані із блоками. Це призводить не до структурування українського суспільства, а до розбірок усередині блоків. Наприклад, був блок «Наша Україна». Де цей блок зараз? Де перша п'ятірка цього блоку? Нині вожді з першої п'ятірки кричать про «тушок». Мовляв, «тушки» переходять до більшості. Але ж вони самі є найгіршим варіантом «тушок». Йшли під прапором Ющенка, потім високо підняли на нього ногу і заявили про свою особну позицію. Це внутрішні «тушки». І перш ніж на когось навішувати

ярлики, треба подивитися, що ж ви самі створили? Згадайте, які були плакати. Яка мужня п'ятірка стояла. Тепер усі на свого патрона з висоти пташиного польоту роблять те, що в нормальних спільнотах не роблять...

Ред.: — Ви торкнулися теми ринку землі. Звісно, до завершення місцевих виборів радикальних змін не буде. Однак, чи відмінять мораторій на продаж землі в перспективі?

Литвин: — Коли будуть прийняті два закони — про ринок землі й кадастр, тоді, мабуть, мораторій буде знято. Але перед цим треба обов'язково провести інвентаризацію землі, з'ясувати, що коїться в цій сфері. Все, що незаконно опинилося в приватних руках, повернути назад. Я не є палким прихильником закликів про денационалізацію і реприватизацію. За ними — поглиблення протистояння в країні. Треба просто забезпечити цивілізоване виконання правил співжиття, в тому числі й у цих питаннях. Буде краща наповнюваність бюджету. Взагалі частки державного майна, яке перебуває в управлінні, до бюджету фактично дають дірку від бублика. Якщо

воно неефективно використовується, треба знайти ефективний менеджмент. Треба почати з цього, держава має побачити, як вона господає, судячи з усього, не є ефективним господарем.

Головне, щоб діяли закони, в тому числі й податкові, за рахунок чого має утримуватися соціальна сфера.

Ред.: — У рамках європейської конференції голів парламентів йшлося про проведення Україно-Польсько-Литовської парламентської асамблеї, яка мала пройти в першому півріччі у Вільнюсі, але через трагічні події у Польщі не відбулася. Її заплановано провести осінню. Чого від неї очікуєте? І чи Україна матиме шанс відігравати роль регіонального лідера?

Литвин: — Україна втратила шанс бути регіональним лідером. Через наші внутрішні розбірки. Сьогодні в такій ролі виступає Польща. Україна втратила позиції на пострадянському просторі в рамках СНД, де вона відіграла відчутну роль, через пасивність як мінімум і як максимум — через вороже ставлення попереднього керівництва до СНД. До речі, на території СНД ми маємо переважно реальну економіку. Нам потрібно думати, як використати наші можливості, в тому числі й у питаннях збуту продукції і кооперації по ряду напрямків, де ми могли б отримувати найефективніший результат.

Від Асамблеї я очікую насамперед діалогу, продовження реалізації, започаткованого мною під час першої парламентської каденції. До речі, ми підписували відповідну угоду про асамблею в Луцьку у відомому замку, підкреслюючи тим спадковість щодо історичних традицій і подій, які відбувалися в минулому. На моє глибоке переконання, ми повинні активно співпрацювати з Європейським Союзом і з європейськими країнами. А коли матимемо критичне число прихильників серед країн ЄС, то всі ті рішення, про які ми останнім часом говоримо, — а це зона вільної торгівлі, питання асоціації, безвізового режиму, будуть швидко зреалізовані.

Ред.: — Ви трохи торкнулися співпраці з країнами СНД. На сьогоднішній день можна говорити про орієнтацію перш за все на свої внутрішні потреби. Однак зовнішні чинники можуть істотно впливати на цей процес — а вони є як на Сході, так і на Заході. Головне, щоб був дотриманий інтерес України...

Литвин: — Я переконаний, що, крім традиційних партнерів України (Європейський Союз, США, особливо Росія), ми повинні робити ставку на країни, які стрімко вріваються в сучасний світ. Зокрема і особливо Китай. Саме туди переміщується центр ділової активності, центр впливу. Вкрай важливо співпрацювати і з країнами Латинської Америки, Близького Сходу, Африканського континенту. Ми повинні мати присутність скрізь, де може бути реалізований український інтерес.

Ред.: — Дякуємо за розмову. Литвин: — Прошу.

Парламент підтримає реформи у сфері освіти, а Президент переконаний, що вони мають бути науково обгрунтовані, прозорі й зрозумілі суспільству.

Днями Голова Верховної Ради Володимир Литвин узяв участь у засіданні Громадської гуманітарної ради під головуванням Президента України Віктора Януковича, на якому обговорили сучасний стан та перспективи розвитку освіти. **Про це «Голосу України» повідомили в прес-службі глави держави.**

«Україна має надзвичайно потужні освітянські традиції, відтак під час реформування галузі потрібно не просто калькувати західний досвід, а й ураховувати національні особливості», — зазначив глава парламенту. Він підтримав пропозицію Президента стосовно доцільності проведення всеукраїнського з'їзду працівників освіти та розгляду на ньому основних проблем галузі.

Володимир Литвин також відзначив надзвичайну актуальність прийняття но-

вої редакції Закону «Про вищу освіту». «Щодо законодавчого забезпечення тих перетворень, про які сьогодні йшлося, я переконаний: жодних застережень та проблем у Верховній Раді не буде. У нас сьогодні є спільна позиція, порозуміння, визначеність, і є політична стабільність», — сказав В. Литвин.

А Президент України Віктор Янукович переконаний, що треба повернути колись втрачену конкурентоспроможність нашої освіти на міжнародному рівні.

«Наздогнати технологічне відставання ми можемо, лише інвестуючи в освіту та науку. Це наш основний пріоритет. Освічені й кваліфіковані кадри — це основні багатство і перспективи України, — підкреслив Президент. До того ж, за його словами, дуже важливо, щоб реформи в освіті були виважені, науково обгрунтовані, прозорі й зрозумілі суспільству.

Президент одразу попередив: фінансів на освіту ніколи не вистачатиме. Однак економити на дітях і вчителях не можна. «Ми повинні систематизувати реформу освітньої галузі й наводити в цьому питанні лад», — сказав Віктор Янукович.

Глава держави привітав членів Гуманітарної ради з отриманою можливістю

Борис Колесніков, Іван Драч, Борис Патон.

проводити свої засідання у приміщенні оновленого Будинку-музею Тараса Шевченка в Каневі, відкриття якого відбулося напередодні Дня Незалежності.

Як припинити розмноження дилетантства

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Фото Андрія Нестеренка.

Учора на розширеному засіданні Кабінету Міністрів обговорювали проблеми освіти. У вступному слові Прем'єр-міністр заявив буквально таке: «Учора одна з центральних газет України опублікувала, як на мене, абсолютно дику інформацію: батьки із села Познань Рокитнівського району Рівненської області, де найвища в Україні народжуваність, де мешкає 150 багатодітних сімей, налаштовані не пускати дітей до школи».

«Одна з центральних газет» — це «Голос України». Саме вона, а точніше, — її власкор Олександра Юркова вдарила на сполох, оприлюднивши скандальну інформацію.

Торік у загаданому селі згоріла частина школи, але до 1 вересня її так і не відремонтували. «Це — шок. Апофеоз безвідповідальності», — так відреагував Микола Азаров. І заявив, що «сьогодні ж ми виводимо кошти на будівництво нової школи з резервного фонду». Він доручив віце-прем'єру із залученням відповідних міністерств і місцевих адміністрацій, а також міністра освіти за погодженням із батьками «за день-два вирішити питання: куди 1 вересня школярі Познані підуть на навчання».

Ситуація, за словами Прем'єр-міністра, на жаль, не поодинокі. Окремі керівники «однозначно не виконали завдання уряду: підготувати всі школи до початку нового навчального року». «А тому ті, хто власні маєтки підготував до зими, а про школи і лікарні забув, шкодуватиме про це до кінця своїх днів», — зазначив М. Азаров.

Аксіома: кардинальні зрушення в суспільстві, модернізація країни починаються зі зрушень в освіті. Нову Україну можуть будувати лише люди, навчені новим технологіям в усіх сферах життєдіяльності, люди, які мислять по-новому, люди, в яких виховано високі морально-вольові якості.

Інвестиції в розум, безумовно, — найуспішніші інвестиції в сучасному світі, наголосив глава уряду.

Президент поставив чітке завдання: протягом десяти років принаймні три українські університети повинні увійти до світового рейтингу 500 найкращих вищих навчальних закладів. Але під лежачий камінь вода не тече.

Порівняно з 1990 роком кількість ВНЗ у нас збільшилась в 2,3 разу, — зазначив керівник КМУ. Маємо загалом 861 вищий навчальний заклад з 2,6 млн. студентів. У результаті такого абсолютного неадекватного зростання ми отримали страшну руйнівну хворобу — розмноження дилетантства. Раптом у країні, яка ще не повернулась до рівня ВВП 1990 року, а торік, нагадаю, отримала економічний спад у 15%, з'явилися цілі армії економістів, менеджерів, маркетингологів, юристів, психологів.

Прем'єр-міністр запропонував провести атестацію вищих навчальних закладів і періодично оцінювати якість здобутих випускниками знань. На останніх курсах і через 3—5 років після закінчення вузу.

Микола Азаров акцентував увагу на проблемі шкільної та дошкільної освіти. В Україні торік на-

лічувалося 5,5 тис. дошкільних закладів (1,2 млн. дітей, тобто лише 56% дошкільнят).

А це означає, що у 44% сімей принаймні один з батьків повністю або частково виключений з економічної діяльності, оскільки доглядає за дитиною.

За словами Прем'єр-міністра, за 20 років кількість професійно-технічних закладів скоротилась на 20%. А кількість підготовлених кваліфікованих робітників — на 36,5%. Унаслідок цього постійно зростає дефіцит будівельників, технологів, механіків, робітничих кадрів для агропромислового комплексу тощо.

З 2001 року кількість педагогічних працівників скоротилась на 12%, а це більш як 60 тис.

педагогів. Стрілко зросло число педагогічних працівників віком понад 55 років і такими темпами скоротилась кількість педагогічних працівників до 30 років.

Про що це свідчить? Про те, що молодь не приваблює ця професія і, якщо не переламати динаміку, викладати скоро буде нікому, констатував Микола Азаров.

Іван ІЛІЯШ.

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

ЦИФРА

40 рішень з питань діяльності закладів освіти затвердив уряд на вчорашньому засіданні.

Незабаром обиратимемо місцеву владу

ГОТУЮТЬ ЗАКОНОПРОЕКТ

30 серпня Верховна Рада України збереться на позачергову сесію. Головним питанням порядку денного будуть зміни до Закону «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». Нині у парламенті зареєстровано три відповідні законодавчі ініціативи: Арсенія Яценюка (фракція «НУ—НС») (реєстр. №7043), Олександра Єфремова (фракція Партії регіонів) (реєстр. №7043-1) та Лева Бірюка (фракція БЮТ) (реєстр. № 7040).

У пояснювальній записці до проекту, поданого О. Єфремовим, зазначається: деякі положення закону потребують змін, бо не відповідають демократичним засадам та міжнародним стандартам. Це, зокрема, стосується закріпленого в законі дискримінаційного критерію, за яким лише місцеві організації партій, зареєстровані не пізніше як за 365 днів до дня виборів, мають право висувати кандидатів на місцевих перегонах. А також порядку формування територіальних виборчих комісій.

У зв'язку з цим депутат пропонує надати можливість усім місцевим організаціям політичних партій висувати своїх кандидатів, тобто зняти обмеження щодо участі у перегонах осередків, утворених пізніше ніж за 365 днів до дня виборів. А також збільшити склад територіальних виборчих комісій до вісімнадцяти осіб та надати право подавати до них кандидатури не лише місцевим організаціям політичних партій, представлених у Верховній Раді поточного скликання, а всім зареєстрованим місцевим партійним осередкам.

Відповідно до проекту, до складу територіальних виборчих комісій вводитимуть п'ятнадцять осіб від місцевих партій, представлених у парламенті, та три особи з числа кандидатів, поданих місцевими партійними осередками, які визначатимуться шляхом жеребкування.

У свою чергу Арсеній Яценюк пропонує законодавчо зафіксувати, що місцеві вибори, які відбудуться 31 жовтня 2010 року, є останніми, що проводитимуться за змішаною (мажоритарно-пропорційною) системою. Наступні перегони, на думку парламентарія, мають відбуватися за відкритими списками кандидатів у депутати. Так само, як і в попередньому законопроекті, пропонується зняти вимогу щодо 365 днів для партій та надати право формувати територіальні виборчі комісії всім політичним силам, а не лише представленим у парламенті. Крім того, народний депутат пропонує вилучити норму щодо надання одній і тій само особі права бути включеною до списку кандидатів у депутати в багатомандатному виборчому окрузі та в одномандатному мажоритарному виборчому окрузі або кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови. Її А. Яценюк вважає неконституційною. Проектом передбачено також вилучення норм, які, переконаний обранець, створюють можливості для зловживань. Це, зокрема, право ЦВК з власної ініціативи скасовувати рішення територіальної виборчої комісії та самостійно встановлювати результати виборів.

У третьому проекті закону, за авторством Лева Бірюка, йдеться лише про одну правку — викладення частини 3 статті 36 закону про місцеві вибори у новій редакції. «У таких політичних сил, як Партія регіонів, ВО «Батьківщина», «Наша Україна», Народна партія, Комуністична партія, у кожному районі міського підпорядкування легалізовано первинні партійні організації, які за чинним законом не є учасниками виборчого процесу та не можуть висувати кандидатів на місцевих виборах», — зазначається у пояснювальній записці до проекту. Тож обранець пропонує надати дозвіл місцевим (районним) організаціям партій висувати кандидатів у депутати та кандидатів на посаду міських голів у містах районного підпорядкування.

Олена ГОРБУНОВА.

Вітання Голови Верховної Ради України працівникам вугільної промисловості з нагоди професійного свята — Дня шахтаря та 75-річного ювілею стахановського руху

Щиро вітаю гірників, ветеранів галузі, всіх працівників вугільної промисловості з професійним святом — Днем шахтаря та 75-ю річницею започаткування масового робітничого руху, який від імені свого зачинателя дістав назву стахановського.

Вугільна промисловість — енергетична основа національної економіки, гарант її стабільності, вагомий чинник національної безпеки нашої держави. Безпереймне й злагоджене функціонування паливно-енергетичного й металургійного комплексів, підприємств хімії, житлово-комунальної та інших сфер відбувається завдячуючи самовідданні праці шахтарів.

Маємо низько вклонитися шахтарським колективам, які, керуючись громадянським обов'язком, наснажені сумлінням, почасті ризикуючи здоров'ям і життям, зазнаючи максимальних навантажень та постійного напруження, завдяки граничній витримці, мужності, відвазі, високій кваліфікації з року в рік видають нагора рекордні тонни вугілля, не завжди отримуючи гідну винагороду за тяжку й небезпечну працю.

Сьогодні, коли вже можна говорити про позитивні тенденції у вітчизняній економіці, держава повинна дати багатотисячній армії шахтарів надійні гарантії того, що престиж їхньої професії буде відновлено.

Це особливо важливо зробити саме тепер, коли перед країною постають нові масштабні завдання, коли існує запит на людей відповідальних, ініціативних, високоморальних, справжніх господарів своєї землі. Саме тепер, як ніколи, доречно згадати й одну з найяскравіших сторінок нашої новітньої історії — стахановський рух.

Його сімдесятип'ятилітній ювілей спонукає нас ще раз осягнути істину: доля однієї людини справді здатна змінювати час, реально впливати на долю цілих поколінь, запалюючи прикладом свого трудового ентузіазму серця співвітчизників. Той факт, що через 75 років суспільство широко вшановує шахтарський рекорд О. Стаханова, як і масовий рух його спод-

вижників, свідчить про головне — ми не впали в історичне забуття.

Гордість за великі справи попередників, відчуття особистої причетності до примноження трудової слави своєї Батьківщини мають служити моральним стимулом і дороговказом нинішнім і майбутнім поколінням. Тим паче що нова парадигма розвитку передбачає втілення надзвичайно масштабних і амбіційних планів: формування інтенсивного шляху поступу на основі підвищення конкурентоспроможності вугільної продукції, технічного і технологічного переоснащення галузі, стрімкого зростання її інвестиційної привабливості.

Іх реалізація здатна повернути українському суспільству віру у великі ідеї, віру в можливість чесною й сумлінною працею успішно творити власну щасливу долю й літописати звиятку історію своєї Батьківщини.

Верховна Рада України робитиме все для того, щоб і далі законодавчо забезпечувати роботу вугільної галузі. Практичне ж виконання уже ухвалених парламентом відповідних законів гарантуватиме гірникам достойну зарплату й безпечні умови праці, піднесе престиж шахтарської професії, сприятиме розв'язанню соціально-побутових та екологічних проблем.

Переконаний, новому поколінню шахтарів, послідовникам стахановців, удасться збудувати процвітаючу Україну, яка стане у XXI столітті країною усталеної демократії й високого добробуту кожної людини.

У день професійного гірняцького свята складаю щире вдячність колективам, ветеранам, новаторам виробництва, всім, хто, збагачуючи і примножуючи славні шахтарські традиції, зміцнює національну економіку й слугує прикладом самовідданого трудового служіння рідному народові, своїй державі.

Бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я, добра, щастя, благополуччя.

Володимир ЛИТВИН.

15-річний рубіж

Упродовж порівняно короткого періоду в суверенному Казахстані пішли в історію два Основні Закони. Однак кардинальні зміни в економіці, політиці, свідомості людей відбувалися так швидко, що стала зрозумілою необхідність прийняття нової Конституції.

Конституція, ухвалена 30 серпня 1995 року, визначила державність, демократичні цінності та суверенітет країни. По закінченні 15 років можна сказати, що всі завдання, які ми перед собою ставили тоді, нам удалося реалізувати. «Казахстанський шлях» одержав визнання в усьому світі. Республіка виконує функцію одного із центрів міжкультурного і міжконфесійного діалогу та приділяє серйозну увагу розвитку міжетнічної злагоди й міжконфесійного діалогу. Миролюбна місія Казахстану знаходить підтримку й від інших країн, і міжнародних організацій, включаючи ООН, ЮНЕСКО, ЮСАІД. Перебуваючи в центрі Євразійського континенту і будучи мостом між Заходом і Сходом у діалозі цивілізацій, у країні проходять міжнародні конференції та симпозиуми під егідою «Діалог Схід-Захід», з'їзди світових і традиційних релігій. Так, наприклад, на відкритті Третього з'їзду лідерів світових і традиційних релігій, 1 липня 2009 року, Президент РК Н. А. Назарбаєв виступив з ініціативою оголосити 29 серпня Всесвітнім днем відмови від ядерної зброї. Ця ініціатива знайшла такий широкий відгук серед громадсько-політичних, культурних і ділових кіл країн далекого й близького зарубіжжя, що 2 грудня 2009 року була прийнята резолюція ГА ООН про оголошення 29 серпня Міжнародним днем дій проти ядерних випробувань. Це є визнанням міжнародним співтовариством важливості дати 29 серпня, дня офіційного закриття Семіпалатинського полігона, що має історичне значення не тільки для Казахстану, а й для всього людства. Як відомо, 18 червня 1989 року було прийнято історичне рішення про закриття Семіпалатинського ядерного полігона, а через два роки, 29 серпня 1991-го, президент Нурсултан Назарбаєв підписав доленосний указ

про його закриття. Цей мудрий крок казахстанського лідера проклав шлях до без'ядерного світу. Нині, коли йде розповзання зброї масового знищення по світу, приклад Казахстану важливий як ніколи.

Перший за 11 років саміт ОБСЄ прийме Астана

Однією з головних оцінок з боку міжнародного співтовариства курсу розвитку Казахстану стало головування в ОБСЄ цього року. Це має історичне й символічне значення. Казахстан — перша країна всього пострадянського простору, Центральної Азії та Азіатського субконтиненту в цілому, з переважно мусульманським населенням, що очолила цю впливову організацію. Головна мета на посту діючого голови ОБСЄ — сприяння всебічному зміцненню потенціалу й авторитету організації як одного із ключових механізмів безпеки і співробітництва на просторі «від Ванкувера до Владивостока». У своєму програмному зверненні з нагоди вступу Казахстану на пост голови ОБСЄ Нурсултан Назарбаєв виклав пріоритети і принципи головування, що надали потужного імпульсу діяльності ОБСЄ. На основі цього було забезпечено повноцінну взаємодію з усіма інститутами та підрозділами ОБСЄ, а також уперше за останні п'ять років своєчасне прийняття бюджету організації. Ми з першого дня акцентуємо увагу на недопущенні виникнення нових розділових ліній на просторі ОБСЄ, розвитку атмосфери довіри і розширенні та зміцненні консенсусного поля з основних питань розвитку організації. Наші устремління символізує озвучений Назарбаєвим девіз головування: «Довіра. Традиції. Транспарентність. Толерантність».

У період головування Казахстан вносить перспективні інноваційні пропозиції. Серед них головною новацією є необхідність проведення цього року саміту ОБСЄ, який не проводився з 1999 року. В результаті 3 серпня п. р. Рада міністрів закордонних справ країн-учасниць ОБСЄ прийняла одностайне рішення про проведення 1—2 грудня п. р. в Астані саміту ОБСЄ.

Астанський саміт — унікальний шанс продемонструвати світові, що принципи забезпечення безпеки і співробітництва, на яких заснована ОБСЄ, і на початку ХХІ століття актуальні й затребувані.

«Шлях в Європу» через... Україну

З метою ефективного головування в ОБСЄ президент Казахстану затвердив програму «Шлях у Європу». Україні в ній приділяється важлива роль як державі, що має вихід на європейські ринки. Крім того, між нашими країнами багато спільного. Нас об'єднує не тільки економіка, а й культура, ментальність, працьовитість і доброзичливість. Проведення Року Казахстану в Україні в 2007-му і Року України в Казахстані в 2008-му підтвердили важливість і ефективність двостороннього співробітництва. У рамках першого відбулося більш як 200 заходів, у рамках другого — близько 130. А регулярні взаємні візити президентів підтверджують прагнення до активізації двосторонніх відносин. На вересень п. р. намічено офіційний візит Президента Республіки Казахстан Нурсултана Назарбаєва до Києва. Активно розвивається культурно-гуманітарне співробітництво. За рішенням Київської міськради в Шевченківському районі Києва вулицю Кузьминську перейменували на честь великого казахського мислителя й поета Жамбила Жабаєва, а 2 березня 2010 року КМДА вирішила встановити пам'ятник Жамбилу в парку «Нивки». Українська діаспора є третьою за чисельністю етнічною групою в Казахстані (за даними останнього перепису населення, що проходив у лютому 2009 року, нині в Казахстані проживає понад

333 тисячі українців). Діють 23 українських національно-культурних центри, видається щотижнева газета українською мовою, що фінансується за рахунок держбюджету. Виходять телевізійні передачі українською мовою, працюють недільні школи, творчі колективи. Плідну діяльність з розвитку мови, культури, національних традицій і звичаїв українського народу здійснює асоціація «Українці Казахстану».

Країна з позитивними темпами зростання

Крім успіхів на міжнародній арені, Казахстан показує гарні результати в економічному секторі. Ми опинилися в «групі прориву» країн з позитивними темпами зростання — за 2009 рік зростання економіки становило 1,1%, у промисловості — 1,7%. Торік ВВП дорівнював 107 млрд. дол. Надходження державного бюджету за 2009 рік становили більш як 23,3 мільярда доларів. Дефіцит бюджету склався у сумі 3,28 мільярда доларів, при запланованому дефіциті 4,4 мільярда доларів. Станом на 1 січня 2010 року активи Національного фонду становили 30,3 мільярда доларів. Завдяки Наффонду були не тільки проведені антикризові заходи, а й повернуті державі важливі активи, які ми змушені були продати, коли нам було скрутно. Казахстану вдалося захистити свою фінансову систему й урятувати системоутворюючі банки, при цьому не залишивши в біді малий і середній бізнес країни. Оперативна реалізація програми «Дорожня карта-2009», що перебувала під особистим контролем глави держави, сприяла соціально-економічному розвитку регіонів республіки.

29 січня 2010 року Нурсултан Назарбаєв представив чергове Послання народу Казахстану: «Нове десятиліття — нове економічне піднесення, нові можливості Казахстану». Економічне спрямування Послання зводилося до того, що перед казахстанським суспільством стоять масштабні завдання з реалізації Стратегічного плану до 2020 року та програми форсованого індустріально-інноваційного розвитку країни, в рамках якої буде реалізовано 162 проєктів із загальним обсягом інвестицій у 6,5 трильйона тенге (порядком 44 млрд. доларів), а це — більш як 40% від ВВП країни, які дадуть змогу казахстанцям напряму створити понад 200 тисяч нових робочих місць тільки в найближчі три роки. Разом з тим, Нурсултан Назарбаєв приділив увагу активному розвитку малого й середнього бізнесу, освіти, охороні здоров'я, поліпшенню якості життя, соціального захисту населення, турботі про ветеранів і працевлаштуванню молоді на місцях. Президент зобов'язав бізнес-еліту країни звернути серйозну увагу на фінансування системи освіти. **Р.С. Проєкт державного будівництва безперервний, він триватиме стільки, скільки буде існувати сама держава. Можливо, життя зажадає від нас внесення ще якихось конституційних коректив, які будуть необхідні залежно від веління часу. Але твердо зрозуміло одне — в основі чинна нині Конституція Республіки Казахстан за минулі 15 років довела свою спроможність і ефективність, її головні положення актуальні й досі.** Амангельди ЖУМАБАЄВ, Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Казахстан в Україні та Республіці Молдова.

Німеччина повинна продемонструвати свою дружбу — з тим, щоб мати вплив на Україну

ТЕМА

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Очей не спускайте!

І цього разу українська «тема» не стала винятком: знаний у ФРН український письменник Юрій Андрухович у «Франкфуртер альгемайне цайтунг» закликає Європу, й Німеччину зокрема, не спускати ока з України, оскільки «менш ніж за півроку після президентських виборів від демократичного прориву в країні не залишилося й сліду». Не переповідаючи статтю, оскільки її цитували українські ЗМІ. Як і не полемізувати з письменником, котрий, безперечно, має власний погляд на події, як і право його оприлюднювати. Але чому після прочитання цього твору залишається почуття ніяковості? У нас з'явилася якась дурнувата традиція — з будь-якого приводу апелювати до «світової і європейської спільноти». Грішать цим передовсім політики, причому незалежно від того, при владі вони чи в опозиції. Як тільки що, то — квилить-плаче Ярославна: «Європейська спільнота, розсуди, ока не спускай, втрутайся, підкажи!». А також мало не покарай — не давай кредитів, не інвестуй, не вкладай і т. д., і т. п. З якого це дива «спільнота» мала б втручатися у наші внутрішні справи, і не лише навчати умоврозуму, а й у той чи інший спосіб карати? А самотужки — ні? До того ж не йдеться про вселенську катастрофу чи стихійне лихо...

Хто кому потрібен

Утім, я про інше: навіщо нам Європа? Вона, Європа, все-таки потрібна Україні, і, можливо, Янукович під час візиту 30 серпня спробує бодай на півкроку піти далі, ніж попередники. Бо чого-чого, а балачок про євроінтеграцію було доста. Я пе-

реглянула інформацію в Інтернеті за останні п'ять-шість років щодо відносин України та «локомотива» Європейського Союзу — ФРН, і, крім розмов про євроінтеграцію, нічого більше не знайшла. Результат — дірка від бублика. В лютому 2007-го під час зустрічі Віктора Януковича, котрий тоді обіймав посаду прем'єр-міністра, з канцлером Ангелою Меркель обговорювалися питання утворення зони вільної торгівлі, підписання угоди про асоціацію з ЄС. Минуло два з половиною роки, а ці само питання нині знову на часі. Чому цей непростий потяг ніяк не зрушить з місця: українці не зробили для цього відповідних кроків, чи євроспільнота, в тому числі Німеччина, не вважає їх достатньо придатними, щоб вважати своїми? Тим часом Україна хоче, щоб угода про асоціацію давала їй перспективу подальшого членства в ЄС, а Брюссель не поспішає давати її Києву. Ангела Меркель вважає інакше: угода про асоціацію не має стосунку до перспективи України стати членом союзу. Ось таке «різноманітність» сторонами цієї проблеми. То, можливо, цього разу вони з'ясують «стосунки»? Так само й зі скасуванням в'їзового режиму для українців. Пані Меркель навіть заявляла понад два роки тому, що «процес вступив в оперативну фазу, з тим щоб невдовзі здійснити лібералізацію віз з метою повної ануляції в'їзового режиму». Відтоді перемовники товчуть воду в ступі, але ніяк не дійдуть згоди, а політики й керівники держави без упину живлять громадян патокою обіцянок про вільні мандри країнами ЄС. Хоч уже очевидно, що ця ідея не буде реалізована. Про це без дипломатії заявив керуючий справами фракції ХДС/ХСС (правлячої партії. — Авт.) у Бундестазі, член міжнародної комісії парламенту Манфред Грунд: «Свого часу ми намагалися бодай лібералізувати в'їзовий режим з Україною, але сильно обієклися. Тепер не хочемо цього» (йдеться про візовий скандал 2004 року. — Авт.).

Прогнозують нову динаміку

За офіційною інформацією, Президент Віктор Янукович та канцлер Ангела Меркель обговорюватимуть двосторонні відносини, а також питання підтримки ФРН пріоритетів України у співпраці з ЄС. На думку багатьох експертів, відносини двох країн матимуть нову динаміку. Приміром, Манфред Грунд вважає, що Віктор Янукович у змозі покласти край хаосу, спричиненому попередніми керівниками держави: «2004 року ми сподівалися, що в Україну прийшла демократія. Натомість країна опинилася у безладі, стала непередбачуваною. Скажімо, скасування зон вільної торгівлі у кількох регіонах звело нанівець співпрацю німецьких підприємців з українськими партнерами, й обидві сторони зазнали збитків. Нині очікуємо від українського уряду прозорих правил гри». Німеччина — другий після Росії торговельно-економічний партнер для України. І хоча зрозуміло, що економічні рішення в країні приймає не Президент, а Прем'єр-міністр, однак німецькі інвестори чекають від Віктора Януковича нових гарантій їхньої діяльності, створення правового поля, необхідного для інвестицій. Німеччина зацікавлена у підтримці уряду України, каже експерт Німецького товариства зовнішньої політики (DGAP) Олександр Рар. На його думку, якщо нинішній український уряд зазнає краху, то країна буде розколота, що є загрозою і для ФРН. О. Рар також вважає, що «Німеччина повинна продемонструвати Януковичу

свою дружбу — з тим, щоб мати вплив на Україну. Приміром, тим, що підготувати нові пропозиції про використання в Україні відновних джерел енергії. Навіть якщо нині енергетичний ринок України неприбутковий, то Німеччина має надати йому державну підтримку. Бодай тому, що вона зацікавлена у зменшенні енергетичної залежності Києва від Росії і виведенні з експлуатації застарілих атомних реакторів».

Вашими б устами...

Німецькі фахівці, політики та експерти нині шукають принадні точки дотику співпраці з Україною. Зокрема: 80% газу постачається до Європи саме через її територію, вона сусідить з ЄС і, відіграючи важливу роль у чорноморському регіоні, опікується безпекою на Балканах. А стабільність східних кордонів напряму залежить від стабільності України. Також країна з 46-мільйонним населенням — вигідний економічний партнер. Тому Німеччина має інтерес підтримувати уряд України. Хто б заперечував? От лишень потрібно наreshті вже не тільки розказувати про «відчинені двері», а й реалізовувати ідеї... Наприкінці візиту Віктор Янукович на запрошення Німецького товариства зовнішньої політики виступить перед політиками та фахівцями в галузі економіки зі своєрідною промовою, в якій викладе власне бачення подальшого розвитку України та відповідь на запитання. Від успіху чи неспіху цієї промови значною мірою залежатиме, чи прийдуть великі німецькі інвестиції в Україну.

Валентина ПИСАНЬКА.

Берлін.

НАША ДОВІДКА
<i>Німецьке товариство зовнішньої політики — незалежне об'єднання з питань зовнішньої політики зі штаб-квартирою у Берліні. Засноване 1955 року. Основна мета — обговорення проблем міжнародної, передовсім європейської, політики, безпеки та економіки і сприяння їх науковому дослідженню. Фінансується з бюджету держави.</i>

20 серпня. Київ.
Покладання квітів
до Меморіалу увічнення пам'яті
працівників міліції,
які загинули
під час виконання
службових обов'язків.

22 серпня.
Полтавська область.
Завершив роботу
Національний
сорочинський ярмарок.

23 серпня.
Київ.
Урочистості
з нагоди
Дня
Державно-
го прапора.

24 серпня. З нагоди 19-ї річниці Незалежності України Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, Президент України Віктор Янукович, Прем'єр-міністр України Микола Азаров поклали квіти до пам'ятника Тарасові Шевченку.

25 серпня. Напередодні Дня знань
активізували роботу шкільні ярмарки.

26 серпня. В столичному Українському домі
відкрився благодійний дитячий книжковий ярмарок.

Щоб кількість посадок дорівнювала кількості злетів

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Заснували Херсонський вертолітний полк 26 серпня 1962 року. З того часу військові вертольотчики, окрім особливих завдань, ще й охороняють повітряні кордони південного напрямку України. Один вертоліт Мі-8 цілодобово готовий до вильоту для ведення пошуково-рятувальних операцій. З 1981-го до 1988 року дві тисячі льотчиків воювали в Афганістані, дев'ять з них загинули. 1986 року, коли вибухнув Чорнобиль, офіцери частини в числі перших на великих транспортних вертольотах Мі-6 намагалися загасити жерло реактора четвертого блоку. Потім довелося вивозити біженців з Абхазії, гасити пожежі в Росії, у Володимирській області, у Греції й Туреччині.

З 1996-го офіцери полку почали брати участь у миротворчих операціях ООН. Першим таким іспитом була Східна Славонія на території колишньої Югославії. З 2001-го до 2004 року літали у небі Сьєрра-Леоне. А з 2004 року й до сьогодні 360 вертольотчиків Херсонського полку побували в Ліберії, де вони несуть службу у складі багатонаціональних сил Організації Об'єднаних Націй. Звичайно, за роботу, яку виконують льотчики в Африці, їхні зарубіжні колеги отримують значно більше. Але й такої можливості працювати вертольотчики раді, бо в Україні через брак фінансування Збройних сил льотчики підіймаються в небо значно рідше.

Крім усього іншого, досвід, здобутий у миротворчих операціях у Ліберії, став у пригоді і вдома. У 2008 році під час повені в Західній Україні три екіпажі Мі-8 з Херсона брали участь у її ліквідації — евакуювали людей, доставляли гуманітарні вантажі в райони високогір'я. В червні 2010 року на полігоні Широкий Лан відбулися багатонаціональні військові навчання «Взаємодія-2010». Активними учасниками маневрів були й військовики Херсонського вертолітного полку.

Олександр КЛИМЕНКО.

Фото автора.

Інші фото з цієї події шукайте у фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

Міністерство освіти та науки виступає з ініціативою проведення атестації якості знань через 3—5 років після закінчення вищих навчальних закладів, *заявив Прем'єр-міністр України Микола Азаров*

Державний комітет фінансового моніторингу вестиме реєстр осіб, що мають намір здійснити операцію купівлі–продажу нерухомості на суму 400 тисяч гривень і більше, *повідомляє «Інтерфакс–Україна»*

У НОМЕР

► *ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСТЬ*

В Ужгороді з'явився 3D-ведмідь

На площі біля міськвиконком-у встановлено незвичайну скульптуру ведмедя. За словами міського голови Ужгорода Сергія Ратушняка, це — 3D-версія герба Закарпаття. Символ області — ведмідь — розділено на дві частини: передня поверхня вкрита золотаво-синіми смугами, а на задній частині зображено червоного ведмеда на білому тлі. Автор — молодий художник Михайло Колодко запевняє, що зразком йому служили численні схожі скульптури, встановлені в різних містах світу. Михайло Колодко не збирається обмежуватися одним ведмедем — він планує «оселити» з десятків скульптур у різних районах обласного центру.

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

► *РІВНЕНЩИНА*

Восени стартує фестиваль молодого кіно

Почесним членом журі фестивалю погодився стати відомий український продюсер Володимир Оселедчик. Він також забезпечуватиме зовнішні зв'язки та організовуватиме участь у дійстві телезірок. Щоб захоплення кіно переросло у професійну діяльність, для молодих учасників фестивалю майстер-класи проводитимуть відомі діячі українського телебачення і кіно. Першим етапом фестивалю молодого кіно стане у жовтні конкурс сценаріїв. Потім стартує наступний — створення конкурсних кіноробіт різного формату із залученням представників гуртків, кіношкіл та інших професійних кінооб'єднань. До другого етапу також буде включено проведення на теренах області фестивалю неklasичних театрів та фестивалю електронної музики. Фестиваль молодого кіно планують зробити традиційним.

Олександра ЮРКОВА.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановами Господарського суду м. Києва визнані банкрутами та відкриті ліквідаційні процедури стосовно:

- по справі № 15/182-6 ТОВ «Младен груп — ЛТД» (код ЄДРПОУ 36520717; 01004, м. Київ, вул. Басейна, 9, кім. 3);
- по справі № 15/183-6 ТОВ «ОВП-Енерго» (код ЄДРПОУ 34938473; 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 16/13-А;
- по справі № 15/184-6 ТОВ «Артефакт продакшн» (код ЄДРПОУ 34485220; 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 46-А).

Ліквідатором банкрутів призначено арбітражного керуючого Крупку Б. Г. (07400, м. Бровари, вул. Незалежності, 6, 2, кв. 193).

Вимоги поточних кредиторів приймаються з дня виходу оголошення.

Замість підручників друкують Біблію

На Вінницькій картографічній фабриці до початку навчального року мали надрукувати 680 тисяч підручників для десятого класу. Не надрукували жодного. Замовлення є, грошей катма.

— Повторюється минулорічна ситуація, — каже директор фабрики Микола Шишко. — Щоправда, в ще гіршому вигляді. Торік ми хоч частину книжок випустили. Тоді нам дали трохи грошей, решту замовлення друкували власним коштом. За торішні книжки з нами розраховалися в липні нинішнього року, нарешті повернули 1,8 мільйона гривень боргу.

Найбільше замовлення на підручники зробило у Вінниці книжкове видавництво «Гене-за». 400 тисяч підручників під назвою «Оповідання з історії» мали надрукувати до початку навчального року. Але видавництво не перерахувало фабриці жодної гривні. Так само, як і видавництво «Грамота», що замовило двісті тисяч підручників з хімії. Чекає свого часу на виконання укладених договорів низка інших видавництв.

Друкують Святе Письмо, карту Одеси

— Дев'ять останніх років улітку фабрика була завантажена на повну потужність виготовленням підручників, — продовжує директор підприємства. — Тепер змушені задовольнятися комерційними замовленнями. Нині друкують карту Одеси. Почаївська лавра замовила Біблію. Ви-

готовляємо карту монастирів Львівської єпархії. Протягом місяця ми можемо надрукувати від 300 до 400 тисяч підручників. Щоб виконати нинішнє замовлення, знадобиться приблизно два місяці. Якщо навіть у вересні розпочнемо роботу, то закінчимо її на початку листопада.

Рятівні сайти

— Школи області не отримали жодного підручника для десятих класів, — каже заступник начальника управління освіти Вінницької ОДА Олена Чорна. — Вчасно не було виділено коштів для друкування. У листі Міносвіти міститься рекомендація тимчасово користуватися електронними підручниками. Для цього вказано адреси сайтів, де можна знайти необхідний матеріал. Ми надіслали їх не тільки у всі школи. Розуміємо, що не в кожній з них є Інтернет. Тож звернулися з проханням до батьків, учителів, усіх, у кого є можливість доступу до електронної мережі, щоб допомогли учням вийти із ситуації.

У школах кажуть, що роздрукувати з сайтів необхідні матеріали не мають можливості, бо на це не передбачено грошей. Чекають книжок...

Віктор СКРИПНИК.

ФОТО АВТОРА.

На знімку: головний інженер Вінницької картографічної фабрики Микола Зінчук: «Замість підручників друкують ось таку ошатну Біблію».

Чи вдасться збити ціну на газ?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Щоправда, відповідно до додаткової угоди до базового контракту, яку було укладено між «Нафтогазом» і «Газпромом» 21 квітня 2010 року, ціна природного газу визначається з урахуванням знижки в розмірі 100 доларів США за 1000 кубометрів. Тож ціна блакитного палива в третьому кварталі поточного року становить близько 248 доларів США, **повідомляє РБК.**

Коментуючи візит Юрія Бойка до Москви, експерти ставлять собі питання: на що готовий піти Київ в обмін на здешевлення газу? «У мене є достовірна інформація, що Росія пропонує збільшити обсяг закупівлі газу до 75 млрд. кубів на рік (з нинішніх 55), — заявив в інтерв'ю УНІАН експерт з

енергетичних питань Богдан Соколовський. — І це підтверджує те, що її цікавить наш ринок газу, енергоринок, який продовжуватиме діяти без впровадження енергозберігаючих технологій. Інакше навіщо нам такі обсяги газу?» При цьому він підкреслив, що українська сторона не погоджується на такі умови.

Московські експерти припускають, що Київ може піти на поступки в питанні створення СП з «Газпромом». «Нині Україна хоче нову знижку на газ. Постає запитання: «За що?». Єдиним елементом платежу, на мій погляд, може виступати контроль над ГТС України», — озвучив умову торгу генеральний директор Фонду національної енергетичної безпеки Костянтин Симонов (Росія).

Напередодні дипломати двох країн рапортували про підсумки двосторонніх політичних консультацій на рівні заступників міністрів іноземних справ, що пройшли в Києві. Обговорювали питання, пов'язані з базуванням ЧФ у Криму й делімітації кордонів. Як повідомили в департаменті інформаційної політики МЗС України, сторони вирішили продовжити роботу над проектом декларації про зміст україно-російського стратегічного партнерства, «покликаной зафіксувати взаємне прагнення вивести міждержавні відносини на якісно новий рівень». Але у чутливих для України питаннях, схоже, кожен зі стратегічних партнерів залишився при своїй думці.

Зокрема, російська делегація

дала зрозуміти, що не має наміру йти на поступки в питанні делімітації морських кордонів. Позиції Києва та Москви з вирішення азово-керченської проблеми розходяться, заявив журналістам за підсумками переговорів заступник міністра закордонних справ РФ Григорій Карасін. ...Ключ — у визначенні статусу Керченської протоки й у питаннях розмежування, **цитуює російського дипломата «Інтерфакс-Україна»**. Київ наполягає на збереженні в протоці кордону, що існував за СРСР, але готовий піти на компроміс у господарських питаннях, повідомив на брифінгу директор департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин.

Поки що українським дипломатам не дуже вдавалося схилити до компромісу російських перемовників. Чи вдасться це міністрові Юрію Бойко?

СПОРТ

Високий політ!

Збірна України посіла третю сходинку на перших юнацьких Олімпійських іграх, які завершилися у Сінгапурі.

Наші юні атлети в підсумку здобули 35 медалей: 10 золотих, 9 срібних і 16 бронзових. Краще за Україну виступили лише Китай (30—18—6) і Росія (20—17—12).

Руками хлопців з одного «джазу»

Футбол. Монако. Ліга чемпіонів. Позавчора відбулося жеребкування групового етапу (він стартує 14 вересня і фінішує 8 грудня). Проводили його найкращі гравці 2010 року за версією УЄФА. Причому всі вони представляли один клуб — «Інтер» (Мілан). Найкращий воротар — Жуліо Сезар, оборонець — Майкон, півоборонець — Веслі Снейдер, нападник — Дієго Міліто. Останній на тій вечірці отримав ще й нагороду найкращого гравця-2010.

А тепер про результат роботи тих знаменитих хлопців із одного «джазу».

Група А. «Інтер» (Італія), «Вердер» (Німеччина), «Тоттенгем» (Англія), «Твенте» (Нідерланди).

Група В. «Ліон» (Франція), «Бенфіка» (Португалія), «Шальке-04» (Німеччина), «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів).

Група С. «Манчестер Юнайтед» (Англія), «Валенсія» (Іспанія), «Рейнджерс» (Шотландія), «Бурсаспор» (Туреччина).

Група D. «Барселона» (Іспанія), «Панатінаїкос» (Греція), «Копенгаген» (Данія), «Рубін» (Росія).

Група Е. «Баварія» (Німеччина), «Рома» (Італія), «Базель» (Швейцарія), «Клуж» (Румунія).

Група F. «Челсі» (Англія), «Марсель»

(Франція), «Спартак» (Росія), «Жиліна» (Словаччина).

Група G. «Мілан» (Італія), «Реал» (Іспанія, Мадрид), «Аякс» (Нідерланди), «Осер» (Франція).

Група H. «Арсенал» (Англія), «Шахтар» (Україна), «Брага» (Португалія), «Партизан» (Сербія).

Мінус два, плюс «Динамо»...

Ліга Європи. Раунд плей-оф. 26 серпня. **«Металіст» (Україна) — «Омонія» (Кіпр).** 2:2. Голи: Девич, 66, Гав'єр, 71 — Леандро, 59, Ренгіфо, 64. **Перший матч — 1:0. «Металіст»:** Старцев, Березовчук (Бордіан, 88), Влягра, Обрадович, Фініньйо, Романчук, Едмар, Шелаєв (Олійник, 67), Гав'єр (Пшенничних, 89), Валяєв, Девич.

«Таврія» (Україна) — «Байєр» (Німеччина). 1:3. Голи: Ідахор, 5 (п) — Відал, 50 (п), Голайдо, 75 (автогол), Кастро, 90+2. **Перший матч — 0:3. «Таврія»:** Постранський, Муховиков (Леандро, 34), Маркович, Галюза, Корнев, Луценко (Платон, 57), Любенович, Голайдо, Ковпак, Ідахор, Монахов.

«Лех» (Польща) — «Дніпро» (Україна). 0:0. **Перший матч — 1:0. «Дніпро»:** Каниболоцький, Мандзюк, Чеберячко, Русол, Денисов, Голек, Кравченко, Калиниченко (Гоменюк, 55), Ротань, Коноплянка, Селезньов (Гладкий, 61).

«Карпати» (Україна) — «Галатасарай» (Туреччина). 1:1. Голи: Федецький, 90+3 — Ілмаз, 90+1. Вилучено: Кузнецов, 71 (завдання ушкодження суперників під час гри), Федецького, 90+4 (друге попередження). **Перший матч — 2:2.**

«Карпати»: Тлумах, Федецький, Мілошевич, Тубич, Авелар, Ткачук, Голодок (Гурулі, 41), Худоб'як, Кожанов, Кузнецов, Зеньов.

Отже, Україну в цьому турнірі продовжують представляти «Карпати» і «Металіст», до яких приєдналося ще й «Динамо». На жаль, припинили виступи «Таврія» та «Дніпро».

Учора в Монако відбулося жеребкування груп Ліги Європи.

Група Е. «Алкмар» (Нідерланди), «Динамо» (Київ), БАТЕ (Білорусь), «Шериф» (Молдова).

Група І. ПСВ (Нідерланди), «Сампдорія» (Італія), «Металіст» (Харків), «Дебрецен» (Угорщина).

Група J. «Севілья» (Іспанія), ПСЖ (Франція), «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд), «Карпати» (Львів).

До матчів з Польщею і Чилі

Футбол. Юрій Калитвинцев оприлюднив список гравців, викликаних на контрольні матчі з Польщею і Чилі, які відбудуться відповідно 4 вересня в Лодзі й 7 вересня в Києві.

Воротарі — П'ятов («Шахтар», Донецьк), Дикань («Терек», Росія); **оборонці** — Кобін, Чигринський (обидва — «Шахтар»), Віталій Мандзюк, Чеберячко (обидва — «Дніпро», Дніпропетровськ), Михалик, Хачеріді (обидва — «Динамо», Київ), Польовий («Металург», Запоріжжя), Романчук («Металіст», Харків), Федецький («Карпати», Львів); **півоборонці** — Гусєв («Динамо»), Кожанов, Худоб'як (обидва — «Карпати», Львів), Красноперов, Кулаков (обидва — «Ворскла», Полтава), Алієв («Локомотив», Росія), Тимошук («Баварія», Німеччина), Яковенко («Андерлехт», Бельгія); **нападники** — Девич («Металіст»), Мілевський, Шевченко (обидва — «Динамо»), Селезньов («Дніпро»), Воронін («Динамо», Росія).

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Справа — справедлива, а методи — варварські

У Миколаєві було спішно зачинено понад тридцять обмінних пунктів валюти. Містом миттєво поповзли чутки, в тому числі й про нібито тінювий переділ фінансових потоків новою командою обласної податкової адміністрації. Поштовхом для цього послужив незрозумілий сценарій захоплення кіоску обмінного пункту в День Незалежності на центральній вулиці Радянській.

Касир пункту обміну, не маючи бажання спілкуватися з працівниками податкової служби, забарикадувався в кіоску. Але цим справа не закінчилася. Митарі, що не хотіли випускати непокірливого клієнта, підігнали службовий автомобіль і підперли ззовні двері. Валютник, як стверджують зівачи, просидів у зачиненому кіоску досить довго, поки йому не стало зле із серцем. Чоловіка забрала «швидка». Власники обмінного пункту написали скаргу до прокуратури.

Ситуацію із закриттям обмінних пунктів у місті прояснило офіційне повідомлення обласної податкової адміністрації. У ньому йдеться: під час профілактичних відпрацьовувань пунктів обміну валют податківці зіштовхнулися з фактами проведення валютних операцій без наявності ліцензії Нацбанку України й документів дозвільного характеру. Серед порушників — і вищезазначений обмінний пункт.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

Миколаїв.

У Кам'янці рятують «соціальний» хліб

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

80 відсотків «соціальних» буханців виходить із печі місцевого хлібокомбінату, розповів перший заступник міського голови Валерій Андрухович. «Там нам пояснюють, що головною причиною підвищення цін на хліб є подорожчання борошна через подорожчання газу, транспортних витрат, підвищення мінімальної зарплати працюючих. Тож якщо це підприємство залишить ціну на рівні червневої та липневої, для нього це буде дуже велике навантаження. На щастя, інші виробники хліба з розумінням поставилися до нашої тривоги

й погодилися перекласти частину тягара на себе і теж розпочати випічку хоч по одному сорту «соціального» хліба. Паляниця має бути вагою не менш як 700 грамів, а її вартість невисока, бо у складі — борошно, вода, дріжджі і жодної добавки», — прокоментував Валерій Андрухович.

Міська влада, виробники хліба та представники торгової мережі підписали спільний меморандум, що свідчить про порозуміння сторін. Дешевий хліб — «соціальний» — на прилавках не переведеться, заспокоїла влада населення. Магазины обіцяють встановлювати торгову націнку на цей про-

Севастополь готується до заторів

Через три роки Севастополь страждатиме від транспортних заторів, а підземних і базатоперхових автопаркінгів чекати не варто. Такий прогноз зробив Олександр Галкін — директор комунального підприємства «Шляхово-експлуатаційне управління» Севастопольської міськради.

Дорожно-вуличну мережу практично наново відновленого після війни Севастополя планували й створювали, виходячи із пропускну здатності у двадцять п'ять тисяч одиниць рухомого складу. Два роки тому в ДАІ відропортували, що лише зареєстрованих автомобілів у місті більше ста тисяч. Облік приїжджаючих з інших регіонів України та закордонних країн автотуристів не ведуть, хоча, за приблизними оцінками співробітників ДАІ, влітку в Севастополі кількість автомобілів збільшується в три-чотири рази. У центральній частині міста з післявоєнних часів практично не проводили ні реконструкції наявних, ні тим паче будівництва нових автомагістралей. Одним із виходів із ситуації, що виникла, влада бачать будівництво мережі підземних пішохідних переходів. Нещодавно презентували проект будівництва такого об'єкта в одному з найбільш жвавих і проблемних місць — переходу під площею Повсталих. Згідно з Генеральним планом розвитку Севастополя до 2015 року таких інженерних споруд місто має одержати більше п'ятдесяти. Наразі спроектовано лише один.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Діти на дорозі... і під колесами

Закінчуються літні канікули у школярів. Повернувшись із відпочинку, діти певний час звикають до умов напруженого міського руху. Саме тоді й зростає кількість нещасних випадків за участю неповнолітніх. Так, нещодавно в столиці на вулиці Щербакова школярка потрапила під колеса автомобіля. 12-річна дівчинка переходила дорогу на нерегульованому пішохідному переході, коли її збив «Деу Ланос». На щастя, дитина залишилася жива.

На жаль, таких трагічних звісток у щоденних повідомленнях ДАІ з кожним днем стає дедалі більше. Тільки з початку року в автопригодах на київських шляхах травмувалися близько 100 дітей. Щоб уберегти їх від подібних ситуацій, столична Державтоінспекція проводить операцію «Увага! Діти на дорозі!» (щороку вона триває з 20 серпня по 20 вересня).

Нині часто можна побачити, як школярі порушують правила дорожнього руху. Наприклад, перебігають дорогу в недозволених місцях. Таку картину нещодавно спостерігав кореспондент «Голосу України» на бульварі Лесі Українки. Школяр хотів перетнути дорогу за декілька кроків від регульованого перехрестя. На щастя, це йому не дозволив зробити інспектор ДАІ, що перебував неподалік, після чого провів з юним пішоходом профілактичну бесіду.

— Мета нашої операції —

докласти максимум зусиль, щоб зменшити кількість нещасних випадків на дорогах. Сьогодні інспектори чергують біля шкіл, щоб перевірити, як водії дотримуються правил дорожнього руху на пішохідних переходах, — розповідає «Голосу України» інспектор ДАІ Печерського району Анастасія Цибба. — Також ми спільно із педагогами в усіх навчальних закладах будемо проводити уроки дорожньої грамоти. Київські першокласники отримують у подарунок тематичні розклади уроків, де на прикладі різних дорожніх ситуацій у казковій формі подано, як необхідно правильно поводитись на проїжджій частині, а тематичні закладки, на яких розміщено 5 основних правил пішохода. Для дітей-порушників передбачено, такий «подарунок», як повідомлення батькам. Сподіваємось, що діти і дорослі візьмуть до уваги побажання співробітників ДАІ і будуть пильними та уважними.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Дешевий хліб на прилавках не переведеться

ФОТОФАКТ

Переможниця конкурсу дитячого малюнка «Якою я бачу свою Україну» Лада Неклюдова отримує приз від фіналістки проекту «Україна має талант» Алли Кушнір під час церемонії нагородження в Українському домі у Києві. Інші фото з цієї події шукайте в фотوماгазині на сайті www.golos.com.ua.

дукт не вище 6—8 відсотків. У свою чергу влада намагатиметься допомогти виробникам отримати борошно з Держрезерву та працювати напряму з місцевими виробниками зерна, створювати рівні умови доступу виробників до державної фінансової підтримки. З гарною ініціативою виступає й один із провідних виробників хліба — ТзОВ «Український кристал», який у серпні зміг втримати ціну на хліб на рівні червня-липня 2010 року. Це підприємство відкриває міні-крамниці на автобусних зупинках на околицях міста. Гарячий хліб там реалізовуватимуть за ціною виробника, а після 18-ї години — на 20 відсотків дешевше.

Віра ШПИЛЬОВА.

Кам'янець-Подільський.

Локомотивобудівники вважають, що стали «заручниками дій деструктивних сил»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Робітники стурбовані тим, що російський власник підприємства знову потрапив у складну ситуацію, що виникла після повторного приватизаційного конкурсу. Працівники вважають, що судовий позов перетворює завод «на заручника дій деструктивних сил». Їх обурює, що, говорячи про підсумки конкурсу, деякі державні чиновники можуть протягом місяця кардинально змінювати свою думку, «свідомо вводячи в оману громадськість країни».

Невизначеність, в якій підприємство перебуває з кінця 2007 року, вже завдала значної шкоди. Низка замовників, приведених російською корпорацією

«Трансмашхолдінг», зупинили переговори за контрактами на постачання продукції, не реалізуються інвестпрограми, застаріває устаткування. За цей час Україна недоотримала від «Луганськтепловоза» десятки мільйонів доларів податкових платежів.

«Ми готові випускати всі види сучасного рухомого складу для «Укрзалізниці». Але всі ці плани можуть провалитися, якщо результати конкурсу знову буде оскаржено. Ми побоюємося, що російський акціонер просто відвернеться від підприємства і буде налагоджувати виробництво локомотивів на російських заводах», — зазначається у зверненні.

Алла АНТИПОВА.

У НОМЕР

► СУМСЬКА ОБЛАСТЬ

Свердловини спорудили нелегально

У трьох районах Сумської області нелегально спорудили 74 нафтовидобувні приватні свердловини. Такого висновку дійшли правоохоронці регіону. Тож підтвердилася інформація, яку «Голос України» опублікував ще 11 червня ц. р. у матеріалі «Тече нафта по трубі та ще й витікає...». Виявлено кричущі факти зловживання службовим становищем та незаконного використання земель. Як з'ясувало слідство, спритники, всупереч чинному законодавству і без належних договорів оренди, самочинно привласнили на території трьох районів Сумської області 65 гектарів земель державного та сільськогосподарського призначення, на яких спорудили нафтовидобувні приватні свердловини. За цим фактом обласна прокуратура порушила кримінальну справу за ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України.

Владислав ЖМУРКОВ.

► ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

«Перехрестя-2010» зібрало лідерів

Поблизу Чернігова розпочав роботу міжнародний табір молодіжного активу «Перехрестя-2010», зібравши 50 лідерів молодіжних організацій з Брянської, Гомельської та Чернігівської областей. Цього року молодіжні активісти з трьох держав намагатимуться створити місто своєї мрії. З цього приводу вони вирішили поділитися своїми думками з міським головою Чернігова Олександром Соколовим, який уважно вислухав представників 20 громадських організацій, дав вичерпні відповіді на поставлені запитання. До 29 серпня — часу завершення дії «Перехрестя-2010» — у таборі також відбудуться семінари, тренінги, розважальні заходи.

Сергій ПАВЛЕНКО.

► ЛЬВІВ

Мешканці міста купують львівське

У магазинах і супермаркетах міста триває акція «Купуй львівське», в рамках якої біля цінників на товари місцевих виробників розташовано логотип із левеням та написом «Купуй львівське», повідомляє Zaxid.net. «У Львові та області виробляють чимало товарів, тож чому б покупцям не підказати, щоб вони підтримували власного виробника, а кошти від їхньої підтримки осідали б тут-таки — у Львівській області та самому Львові. У торгових точках пріоритет надається львівським товаровиробникам», — зауважив львівський міський голова Андрій Садовий.

► ЗАКАРПАТТЯ

Другий день народження чоловікові подарували рятувальники

У свій день народження мешканець міста Зарічани (Тернопільська область) народився вдруге. Невідомо, якими могли бути наслідки його прогулянки повз карстове провалля, що на території недіючої шахти №7 Солотвинського соледрудника, якби не пильність відпочивальників та оперативні дії рятувальників МНС Солотвинського гірничо-рятувального взводу. 48-річний Ігор приїхав відпочити на Солоні озера. Він пішов подивитися на карстові провалля і... впав у 50-метрову яму. Випадковий перехожий викликав оперативно-рятувальну службу. До місця події виїхав і заступник начальника Тячівського райуправління ГУ МНС у Закарпатській області Юрій Шовкович. Рятувальники витягли потерпілого на поверхню. В лікарні у чоловіка діагностували чисельні забої, черепно-мозкову травму та шок, повідомив «Голосу України» речник облМНС Федір Філіп.

Василь НИТКА.

Міністерство праці та соціальної політики оцінює кількість українських трудових мігрантів у три мільйони осіб, повідомляє прес-служба міністерства

На Харківщині планують створити місцевий «Артек» на території у 45 гектарів, повідомив заступник голови Харківської облдержадміністрації Євген САВІН

Глобальне потепління: що робити?

Аномальна погодна ситуація, що склалася в Україні, змушує всіх задуматися про наше спільне майбутнє, долю планети Земля. На жаль, громадяни не чують нині від вчених, влади якихось зрозумілих рецептів, шляхів виходу із кризи. Ситуація в країні стає непередбачуваною. Українські чорноземи нагріваються до небачених температур, вигорає гумус. Лісостеп стає степом. Степ наближається до пустелі. Палають пожежі. Складається враження, що висока спека в декого вбила здатність мислити. Зі своїми роздумами з приводу аномальних природних явищ, кроків, які потрібно здійснити, ділиться Станіслав Ніколаєнко, народний депутат кількох скликань. Станіслав Миколайович тривалий час працював на Херсонщині в зоні ризикованого землеробства, викладав в аграрних навчальних закладах. Має певний практичний і теоретичний досвід.

До чого веде глобальне потепління

Третє тисячоліття світ зустрів перевищенням 6-мільярдної позначки чисельності населення. До того ж з 1950-го по 2010 рік населення Землі зросло від 2,5 до 6,7 млрд. осіб. За прогнозами вчених, населення має побільшати в найближчі 50 років ще на 2,8 млрд. і становитиме майже 10 млрд. осіб.

Таке стрімке зростання населення на земній кулі відбувається на тлі загроз зменшення виробництва основних продуктів харчування. На сьогоднішній день, за даними ООН, у світі 1,2 млрд. голодних людей, ще стільки ж не мають доступу до чистої води. Щорічно помирають від голоду понад 6 млн. осіб.

Особливо тривожною є проблема глобального потепління, підвищення температури земної поверхні, спричиненого збільшенням концентрації діоксиду вуглецю в повітрі. Свідками цих безпрецедентних явищ в Україні ми стали цього літа. Станом на 2004 рік середня температура Землі досягла 14,43 градуса за Цельсієм проти 13,9 в 1970-му. Починаючи з 1940 року температура Землі підвищилася на 2,5 градуса за Цельсієм. За даними американських науковців, впродовж ХХІ століття температура може підвищитись ще на 4 градуси. Унаслідок цих процесів тільки за 2002 рік було зруйновано близько 3 тисяч квадратних кілометрів крижаного щита Антарктиди. І цей процес триває.

Усі ті тривожні явища відбуваються на тлі виснаження підземних водоносних шарів. За оцінками експертів, перевищення води на земній кулі щорічно становить 160 млрд. тонн. Якщо врахувати, що на виробництво тонни зерна за міжнародними нормами потрібно 1000 тонн води, то в разі припинення перевищення води світове виробництво зернових упаде найближчим часом на 140 млн. тонн, яких достатньо, щоб прогодувати 480 млн. людей (8 відсотків населення Землі). Зауважу водночас, що кількість прісної води, яка виробляється у світі за річний гідрологічний цикл, нині залишилась така само, як була 1950 року і, мабуть, буде такою 2050-го.

За оцінками Міжнародного інституту водного менеджменту, зменшення водополіву внаслідок вичерпання водоносних шарів може знизити збір зернових в Індії з мільярдним населенням на одну четверту. Могутній Китай змушений буде імпортувати зерно в масштабах, що дестабілізують світовий ринок. Криза може зачепити Ефіопію, Нігерію, Пакистан. Зазначу, що із середини ХХ століття світова площа посівів зернових на душу населення зменшилась удвічі, з 0,24 до 0,12 гектара. З 1950-го по 1990 рік світовий збір зерна з гектара зростає на 2 відсотки щорічно, а з 1990-го — лише на відсоток. Я вже не кажу про Україну, де цьогоріч маємо спад виробництва зерна.

Ефективне використання зрошення — шлях нарощування сільськогосподарського виробництва

Нині зрошення як головний чинник інтенсифікації землеробства застосовується у 110 країнах світу і забезпечує більш як половину всього виробництва.

Близько 40 відсотків світового продовольства вирощують на поливних землях, до речі, ця продукція потужно субсидується державами. США, Індія, Ізраїль, Іспанія та інші країни здійснюють рішучі заходи щодо екологічного використання води, вдосконалення діючих систем зрошення. Застосування ними лише крапельного зрошення зменшує витрати води на 30—70 відсотків і збільшує врожай на тре-

тину, тобто подвоюється продуктивність використання води. Останніми роками площі під крапельним зрошенням, іншими мікрозрошувальними методами зросли у 50 разів і становлять 2,8 млн. гектарів. Але це поки що становить лише 1 відсоток світових зрошувальних систем.

Департамент водних ресурсів США володіє інформаційною службою управління зрошенням. До її складу входить понад 100 автоматизованих комп'ютерних метеостанцій, які щогодини видають рекомендації фермерам: коли, скільки і де потрібно поливати. Така система тільки в

Каліфорнії на гектарі люцерни дає економії 100 доларів на рік, зберігає 13 відсотків витрат води. Тут доречно зауважити, що колись і Каховська зрошувальна система була не гірша, вважалася однією з найкращих у світі.

Інтенсифікація сільгоспвиробництва шляхом зрошення дає змогу США щороку продавати продовольства на 41—43 млрд. доларів і майже на таку само суму закуповувати нафтопродукти. Схожим шляхом іде багато країн. В Узбекистані, де проживають 24 млн. осіб (за останніх 10 років населення зросло на 5 млн. осіб), на зрошенні отримують 96 відсотків продукції землеробства. Японія із 120 млн. населення зрошує 3,1 млн. гектарів землі і цим переважно розв'язує всі свої продовольчі проблеми. Єгипет, завдяки побудованому свого часу СРСР Асуанському гідрокомплексу, маючи 64 млн. населення і лише 3,3 млн. гектарів сільгоспугідь, забезпечує себе сільськогосподарською продукцією, ще й поставляє її на експорт.

Мені можуть дорікнути, що я весь час навожу позитивні приклади з-за кордону, як правило, розвинених країн. Але це не зовсім так. Бангладеш за останніх 16 років за допомогою простих педальних помп, які приводяться в дію мускульною силою людини, зумів додатково запровадити зрошення на 250 тис. гектарів земель! За допомогою однієї простої помпи зрошується 20 соток землі. Вартість такого пристрою — 35 доларів. Чистий річний прибуток для фермера від використання помпи становить 100 доларів.

Що ж діється в Україні

Цього року страшенна посуха. Проведений аналіз викликає багато запитань щодо наших перспектив в аграрному секторі. Національним багатством держави було 5,8 млн. гектарів меліорованих земель (13,4 відсотка всіх сільгоспугідь), у тому числі 2,5 млн. гектарів зрошуваних (5,7 відсотка сільгоспугідь).

За даними нашого Гідрометцентру, в Україні з останніх 15 років 9 характеризувалися як посушливі й лише 2 роки — з надмірними опадами. Усього за останнє століття посухи спостерігалися 44 рази. Жорстока посуха 1999-го, 2002 року, цьогогорічна спека за показниками температури перевищила історичні максимуми. Як наслідок — на більшій частині території на глибини до 1,5 метра доступна рослинам ґрунтова волога була відсутня. Нас врятувало те, що посуха вдарила фактично після дозрівання врожаю. Частина районів Херсонщини, Дніпропетровщини, Кіровоградщини, Полтавщини, Одещини, Криму, Запорізької області отримали мізерні врожаї, не знають, як сіятимуть озими. Нагадаю декому, що в 1986—1990 роках колгоспи і радгоспи на зрошуваних землях отримували лише продукції рослинництва на суму понад 5 млрд. доларів, майже 25 відсотків загального об'єму! На зрошених землях вирощувалося дві третини овочів, третина льоноволокна та високоякісних кормів.

За останніх 20 років унаслідок безглузлого ставлення держави до використання зрошуваних та осушених земель посівна площа кукурудзи на зерно скоротилася в 3,3 разу, овочевих культур — в 1,2, кормових культур — в 1,7. Валове виробництво зерна в Україні зменшилося в 1,6 разу, в тому числі кукурудзи — у 7,2, овочів — в 4,5, кормів — в 3,6 разу (дані наведено станом на 2005 рік).

Що потрібно робити

Не хочу претендувати на роль оракула, але викажу лише деякі судження щодо можливих кроків із виходу з цієї кризової ситуації. Думаю, що вчені Аграрної та Національної академії наук зроблять це краще. На мою думку, Україна повинна негайно розпочати створення і реалізацію державної програми подолання цих серйозних кліматичних явищ. Без сумніву, потрібна міжнародна співпраця. Серед першочергових завдань — відродження, ефективне використання зрошення, зупинення вирубки лісів, вітрозахисних посадок, перехід до вирощування більш посухостійких сільськогосподарських культур, економічніших щодо споживання зерна джерел тваринного протеїну і т. д.

Як тут не повернутись до рекомендацій талановитого, на жаль, уже покійного, Федора Трохимовича Моргуна стосовно заліснення до 10 млн. гектарів колись бездумно розораних земель, використання безплужного, безвідвального обробітку землі. Нині площа пошматованих залишків природних лісів в Україні катастрофічно зменшується. У багатьох господарствах степової зони України майже винищено лісосмути. За даними китайських учених, збереження лісів утричі цінніше, ніж їхні вирубка і переробка.

На нашу думку, рішучого перегляду потребують будівельні норми і правила, зокрема, щодо вентилявання та кондиціювання приміщень, товщини стін, перекриттів, дахів. Окрім житла, це стосується навчальних і медичних закладів, виробництва. Такої перебудови потребують й інші приміщення.

У 2002 році Кабінет Міністрів України затвердив «Комплексну програму розвитку меліорації земель до 2010 року». Вона, на жаль, майже не виконана, хоча і передбачала, в кращому разі, не розвиток, а лише збереження наявних систем та їх невелику реконструкцію. Потрібна нова, ефективна програма зрошення земель.

Гострою проблемою стає питна вода. Чинний закон і державна програма потребують негайного уточнення. На мою думку, парламенту, уряду слід широко стимулювати через надання пільгових кредитів господарства, фермерів, селян, які досягають проектних показників на зрошенні. Необхідно, попри все, віднайти кошти на проведення аварійних ремонтів меліоративних систем, адже вийшло з ладу більш як третина систем зрошування, близько половини трубопроводів залишилися без електрохімічного захисту, розкрадено більшість катодних станцій, не діє служба захисту підземних водних споруд.

Особливої уваги потребує проблема виготовлення та придбання зрошувальної і поливної техніки сільгосппідприємствами. Є нагальна потреба надання господарствам для цих цілей безвідсоткових кредитів.

Зваженого підходу вимагає питання регулювання ціни за спожиті господарствами електроенергію і воду. В умовах, що склалися, це потрібно робити за рахунок бюджету. В іншому разі більшість господарств просто не зможе користуватися водою. Намагання господарств поливати землю вночі, економлячи енергію, спричиняє спротив енергетиків.

Серед невідкладного — здійснення комплексу наукових, організаційних, технічних, агрономічних завдань, виведення посухостійких та селекція водоефективних культур. На часі застосування низькоенергетичних точних розбризкувачів води, замкнених контурних систем поливу. Слід подумати над створенням організацій споживачів води, справедливого та ефективного ринку води.

Україна з її багатьма землями, водами, лісами, працьовитими селянами має шанс на тлі різкого погіршення природних чинників не лише безболісно їх подолати, а й стати потужним світовим експортером сільськогосподарської продукції, що дасть змогу розв'язати багато економічних та енергетичних проблем.

І ще одне. Ми повинні зробити головне: змінити свідомість наших громадян, особливо молоді, стосовно того, що природні ресурси не безкінечні. Знушатися над Землею, Природою, не дослухатися до сигналів Всесвіту означає довести світ до краху. Цього робити ми не можемо.

Станіслав НІКОЛАЄНКО,

академік Російської академії освіти, голова Ради партії «Справедливість».

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Дітям — майданчики, владі — мудрості

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

Мешканці мікрорайону, що носить назву «селище Смірнова» (в місті Кам'янці–Подільському на Хмельниччині), ніколи не хотіли, аби місце їхнього проживання вважали «занедбаною окраїною». Упродовж років мікрорайон майже не бачив належного благоустрою, зокрема, влада мало уваги приділяла дворовим майданчикам. Тоді як в інших кінцях міста за останні роки з'явилися і льодова ковзанка, і міні–футбольні поля зі штучним покриттям, і тренажери, і дитячі гірки з яскравими атракціонами...

У будинках на Хмельницькому шосе живуть колишні військові. Справивши новосілля понад 30 років тому, вони жажнулися: та тут не двір, а пустир. Тож викосили бур'яни, посадили дерева, згодом встановили гойдалки, рукохід, спортивні перекладини тощо. Відвели місця для волейбольного та футбольного майданчиків. Жодної копійки на це не взяли з бюджету, усе робили своїми руками, а спонсором стала військова частина, де більшість із мешканців будинку працювали на той час. Щороку дбайливо підфарбовували та доглядали свої творіння — от вони і збереглися. Робили для дітей, а тепер вже водять на гойдалки внуків. Господині біля під'їзів насадили квітів. Затишно, просторо, гарно! Згодом поруч почали зводити нові будинки. На жаль, один із них — автоагрегатного заводу, став довгобудом, а відтак — притоном для бездомних. «Його обіцяла добудувати фірма «Віват», але при умові, що у дворі зведе ще й дев'ятиповерхівку», — повідомили мешканці в своєму листі.

До цього двору часто прямують мами із дітками з інших будинків, бо в них навіть і таких простих гойдалок, як тут, немає. Коли смирновці дізналися, що на місці футбольного поля мають рити котлован під дев'ятиповерховий будинок, який споруджуватиме фірма «Віват», то обурилися: ніхто не питав їхньої згоди. Та й сама метаморфоза не привабила, бо двір став би зовсім маленьким. Виявилось, що ще 2007 року колишнім складом місцевої ради було надано «Вівату» ділянку під будівництво житлового будинку — депутати затвердили результати конкурсу на право оренди. Щоправда, будову так і не розпочали, хоча проект виготовили. Цьогоріч у травні «Віват» попросив владу продовжити термін оренди. Та люди були категорично проти.

— У нашому дворі й так вже чотири будинки. Якщо виросте дев'ятиповерхівка — буде геть тісно. Майданчика, що служить цілому мікрорайону, просто не стане, — казали стривожені мешканці. — Хіба забудова дитячого майданчика узгоджується з програмою Президента «Україна — для людей»? Якщо почнете будувати — всі ляжемо під екскаватори!

До звернення долучилися також люди із сусідніх будинків.

Влада вирішила поспілкуватися з мешканцями мікрорайону на місці. Після роз-

мови стало зрозуміло, що їй доведеться виправляти помилки попередників.

«Або підтвердіть, або спростуйте, що цей будинок навіть не включено до генплану розвитку міста», — звернулися мешканці до міського голови Анатолія Нестерука.

«Не включено, — відповів керівник громади. — Звичайно, нам хотілося б, аби більше будували, більше діяло таких підприємств, як той самий «Віват», бо це й робочі місця для кам'янчан, і податки до бюджету. Тепер мусимо підшукати та запропонувати фірмі іншу ділянку».

На щастя, порозуміння вдалося досягти, творці дитячого майданчика взяли на себе зобов'язання розбудовувати його коштом новоствореного об'єднання співвласників багатоповерхового будинку, а також зробити майданчик місцем свят для жителів мікрорайону. З останнім не забарилися: вже через кілька днів запросили мешканців цілого селища на ігroteку з клоунами.

А от на вулиці Вокзальній, де стоять будинки військового містечка і живе понад тисяча родин, за дворову територію йде справжня війна. Тільки тут ситуація складніша. Шматок землі площею 2374 квадратних метри, де люди хотіли б бачити доглянутий парк та атракціони для дітей, рішенням сесії Кам'янець-Подільської міськради від 5 вересня 2006 року №74 передано під будівництво культурної споруди з адміністративними та господарськими корпусами, бібліотекою та недільною школою. Хоч загалом у містечку живуть люди віруючі, та вони вважають, що тут церкві не місце. Ділянку визнано аварійною. Це підтвердила й начальниця ЖЕКу №2, до якого відноситься містечко, Елеонора Роговська. Причина — трясовина.

«Хто ж на болоті, на палях будує храм?» — дивуються люди.

Іхні заперечення викликали спротив у забудовників. Мешканці розповідають, що навіть до прикладання фізичної сили якось дійшло, про що заяву в міліцію подавали. Згодом діяльність забудовників стихла, але цієї весни знов активізувалася. Але не в будівельних роботах, а в нових суперечках із людьми, які мали стати майбутніми прихожанами. «Загалом ми не маємо нічого проти церкви, ми в Бога віруємо, — кажуть люди, — але в цьому випадку під гарним наміром бачимо зневагу до людей».

Ще в 2007 році мешканці зверталися до міського голови (тоді ним був Олександр

Мазурчак) із листом-протестом, та, як кажуть, «не отримали конструктивної відповіді». Відтак, продовжують використовувати ділянку як сквер. Скопили траву, вирубили кущі-самосіяниці. «Роблять це мешканці, наш ЖЕК на їх прохання надає трактор, щоб вивезти гілля, а забудовник за всі роки жодного разу не наводив порядку на орендованій ним ділянці», — коментує Елеонора Роговська. У містечку є гойдалки та гірки, але майданчик тісний і між ними... городи. Провести масовий захід для дітей чи дорослих усього мікрорайону справді немає де.

— Останнім часом у сквері почали вирізати дерева. Тільки якось дивно це роблять: набіжать, коли немає людей у дворі, зігнуть одне-два — і тікати. А вночі вивозять зрізане, — стурбовані мешканці.

— На велике свято Вознесіння три клени зрізали до половини, штурпаки лишили, дрібне гілля покидали на місці, коли всі були на роботі, — розповідає староста будинку Михайло Дінділевич. — Часто вони плутають сухостій із живими деревами. Це дуже обурює людей. Ми чули, що один із цих браконьєрів має власний паркетний цех. Ще раніше цю людину, коли він зрізав цінні дерева — маньчжурських горіх, червоний ясен — оштрафували. Але дорога деревина все окупила сторицею.

— Спочатку в містечку збирались побудувати лише невелику капличку при в'їзді, от ми й не розуміємо, чому змінили плани? Нам би каплички вистачило, церков у нашому місті дуже багато, є куди ходити. А от дитсадка в нашому мікрорайоні бракує! Поки тут була військова частина, то його планували, як і спортивний та дитячий

майданчики, — розповідає мешканець Сергій Попроцький.

Цього літа в гості до батьків на Вокзальну приїдуть дочки та зяті з Німеччини, США.

— Особливо перед іноземцями соромно: до чого довели таке гарне місце, — каже Михайло Дінділевич. — Тут так співають солов'ї ввечері, так легко дихається! Отож ми візьмемось всією громадою та й проведемо кілька суботників. Упорядкуємо парк, зробимо дітям гойдалки, а владу запросимо стрічку перерізати.

Коли я вперше завітала на Вокзальну, побачила в високих бур'янах кілька бетонних блоків та секцію огорожі, яка мала б оточити будівництво. Однак, будівельного майданчика як такого насправді немає. Заступник начальника управління містобудування та архітектури Ігор Пиріжок запевнив, що всі погодження забудовники отримали. У рішенні міськвиконкому з цього питання від 2 жовтня 2008 року вказано: якщо протягом двох років із дня прийняття рішення не буде отримано дозвіл інспекції ДАБК або не розпочато будівельні роботи, рішення втрачає чинність.

Усіх цих рішень могло б і не бути. Якби ще в 2006 році міська влада згадала, що дає дозволи щось будувати на... не своїй землі. Адже спірна ділянка належить Міністерству оборони, яке в місті утримує чималу кількість територій, не поспішаючи віддати їх у комунальну власність, хоч фактично ці землі й не використовує.

Віра ШПИЛЬОВА.

На фото: граються діти

Фото автора.

ПИТАННЯ РУБА

На залізниці найпродуктивніші місяці — серпень—жовтень. У цей час аграрії вивозять урожай, будівельники поспішають до холодів підвести під дах свої роботи, а енергетики накопичують на зиму запаси палива. Попит на вагони підвищений.

«Щодня потрібно щонайменше 2 тисячі вагонів, аби до листопада виконати завдання уряду й завезти на теплові електростанції необхідні 4 мільйони тонн вугілля на зиму, але під навантаженням буває в найкращому разі 1460 піввагонів», — каже радник генерального директора держпідприємства «Вугілля України» Іван Терзієв.

За його словами, особливо важка ситуація на шахтах держпідприємств «Свердловантрацит», «Ровенькиантрацит», де щодоби добувають до 18 тисяч тонн вугілля, а вивозити його немає чим.

Заступник генерального директора «Укрзалізниці» Віктор Чорний визнає: вуглярі наростили видобуток порівняно з минулим роком на 17 відсотків, а відповідного збільшення кількості вагонів не відбулося. За планом відновлення рухомого складу до кінця поточного року «Укрзалізниця» розраховувала придбати 2400 вантажних вагонів, 1400 з яких — за кредитною угодою з Європейським банком реконструкції та розвитку. Але реалізація цієї угоди затяглася на невизначений термін через жорстку умову банку, яка передбачає структурне реформування залізничного транспорту України. «Самотужки на вагоноремонтних заводах планували побудувати 825 вагонів, цифру довелося ско-

ругувати до 704 — дуже подорожчало лиття (понад 60 відсотків), металопрокат, а суми у фінплані ті самі, тож реально придбали поки що 233 нові вагони», — сказав заступник начальника головного управління вагонного господарства «Укрзалізниці» Тарізан Ракіпов.

Водночас у залізничному відомстві переконані: проблема не так у кількості вагонів — їх вистачило б під всі види вантажів (інвентарний парк залізниці налічує 121,4 тисячі вантажних вагонів, у розпорядженні приватних операторських компаній — 73,4 тисячі вагонів), — як в їхньому нераціональному використанні.

Так, енергетики розвантажують те саме вугілля по 10 і більше діб, необґрунтовано затримуючи сотні вагонів. Особливо «грішять» цим Бурштинська, Трипільська, Зміївська електростанції. «Нині в Чернігові на ТЕЦ накопичилося 184 піввагони з вугіллям із Донбасу, а вивантажують 42. Що з того, що ми купимо 300 нових вагонів, завантажимо — вони стоятимуть! Ще й возимо це вугілля назад — його бракують як непридатне для спалювання в печах теплоелектростанцій», — бідкається перший заступник начальника головного управління перевезень «Укрзалізниці» Василь Науменко.

За його словами, залізничники запропонували енергетикам долучитися до системи оперативного планування, щоб вугілля відвантажувалося так само, як відвантажуються в порти руда, зерно, метали та інші масові вантажі. «Щоб не залізниця керувала цим процесом (адже ми тіль-

Де взяти, щоб дати?

Сезонні залізничні перевезення стопорить нестача вагонів

ки перевозимо), а ті суб'єкти господарювання, які замовляють і розвантажують вугілля», — зауважує Василь Науменко.

Зрозуміло, що вирішити це в пожежному порядку не вдасться. Але закрити очі на цю та інші проблеми — значить розписатися у власному безсиллі.

Інша крайність — прогін порожняку з-під російського вугілля, що розвантажуються в українських портах. Як стверджують в «Укрзалізниці», відправляють до Росії по 650—700 порожніх піввагонів. Зазвичай це вагони дочірньої компанії ВАТ «РЖД» — Першої вантажної (ПВК). А дорогою лежить щебін, адресований туди ж, до Росії, але не забезпечений рухомим складом. Тільки на Південно-Західній залізниці такого вантажу на 540 піввагонів.

Ситуація просто-таки анекдотична: на Коростенському відділенні дороги три щебеневі кар'єри — власність Росії. Вантаж призначено для Росії, а українські залізничники повинні «ламати голову», як його перевезти за дефіциту своїх вагонів.

Однак в «анекдоту» цілком з'ясовна комерційна доцільність.

Як пояснила начальник відділу логістики, тарифної політики і маркетингу ТОВ «ПВК в Україні» Юлія Стояченко, на перевезення вугілля у приватних (недержавних) вагонах у Росії встановлено знижку в 40 відсотків. Під щебін не годяться вагони з-під вугілля, російські відправники вантажу не приймають їх без

додаткового очищення. А на повернення вагонів з-під вугілля, і саме російського вугілля, в Росії є додаткова знижка. Якщо у зворотному напрямку з України возити щебін, то в разі повернення вагона на Західно-Сибірську магістраль рейс подовжиться більш як на 10 діб — компанія фактично втрачає час і гроші.

В Україні з такою «економією» категорично не згодні. «Нині керівники наших залізниць намагаються домовитися із власниками російських вагонів, щоб приватні вагони все-таки йшли під навантаження, а не бігали порожняком за 5 тисяч верст до Кузбасу — це не по-хазайськи», — каже Віктор Чорний.

Який від того зиск вітчизняній економіці? Щодня на вихід із країни вантажать 2645 вагонів. В Україні більшість парків становлять інвентарні вагони, тобто державної приналежності. Міждержавна домовленість про використання вагонів інвентарного парку на території СНД фактично знеособлює ці вагони. За межами України наші сусіди — росіяни, білоруси, молдавани й усі інші — користуються такими вагонами, як своїми. Ми — аналогічно. Але річ у тім, що вагонів інвентарного парку в нас залишилася багато, а там, де залізнична система реформувалася, такі вагони активно передаються у приватні руки — операторським компаніям. Для прикладу: у Росії інвентарних 320,4 тисячі вагонів, приватних — 672,6 тисячі. Незабаром з'явиться Друга

вантажна компанія й майже весь російський парк буде приватним. Отож нехай він і працює, без відволікання українського парку.

За даними «Укрзалізниці», на сьогодні російських вагонів в Україні 6900, а українських у Росії — 8 тисяч. Іхній вагон у нас обертається за 7,5 доби, а наш у них — за 16 діб.

Здавалося б, пояснення просте: там відстані більше. «Ні, просто нашими інвентарними вагонами охоче користуються й повертають уже тільки в ремонт, із приватними так не попрацюєш», — зазначає Василь Науменко.

Щоб у пік перевезень не опинитися «на міліні», «Укрзаліниця» до листопада поточного року ввела обмеження на вихід своїх вагонів за кордон. «Виняток зробили для Прибалтики, Молдови, Білорусі та Грузії, звідки наші вагони повертаються швидко», — повідомив Віктор Чорний.

Але основна ініціатива з усунення дефіциту вагонів — запрошення приватних операторських компаній до партнерства. За єдиної системи управління парками вагонів різної форми власності, вважають в «Укрзалізниці», порядку буде більше, а проблем менше. І хоча приватні оператори здебільшого сумніваються, що можна об'єднати державний і комерційний інтереси, наявність в одних залізничної інфраструктури, а в інших рухомого складу все одно приведе до компромісу, впевнені експерти.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Проблема не так у кількості вагонів, як в їхньому нераціональному використанні

У НОМЕР

▶ *ЗАПОРІЖЖЯ*

Міль полюбила каштани

Запорізькі комунальники не знають, як врятувати каштани від мінуючої молі. Діяти традиційним способом — обприскуванням — не годиться із санітарних міркувань, адже дерева в обласному центрі ростуть чи біля дитячих закладів, чи біля житлових будинків. Є більш сучасний і ефективний спосіб — спеціальна ін'єкція пестицидів у стовбури дерев. Однак вартість такого задоволення — 180 гривень на один каштан. Тому поки що ухвалено рішення лише збирати вже в липні опале листя і присипати його 30-сантиметровим шаром землі. Це, напевно, дозволить щонайменше на 70 відсотків зменшити вплив молі на каштани наступного року.

«Запоріжсталь» готова компенсувати лікування постраждалим від промислових викидів

«Хоча викиди «Запоріжсталі» й не зможуть спричинити онкологічних захворювань, керівництво підприємства не бажає, щоб його вважали ворогом міста». Про це заявив під час брифінгу головний санітарний лікар Запорізької області Анатолій Севальнев. Заводчани згодні сплачувати компенсації, тільки б їх не карали штрафами. Йдеться про кошти на відповідні огляди, лікування та реабілітацію.

Примітно, що шанси на реалізацію ідеї нульові, адже за ту частину штрафів підприємств-забруднювачів, котрі залишаються в регіоні, йдуть справжні баталії між радами різних рівнів. Річ у тому, що лише з допомогою цих коштів міста й села можуть виконати хоч якісь нагальні роботи з ліквідації підтоплень, берегоукріплень, ремонту каналізаційних колекторів тощо.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

▶ *ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ*

Хотіли намити 750 гектарів в руслі річок

Проти чиновників, які хотіли незаконно намити 750 га в руслі Дніпра та Самари, прокуратура Дніпропетровської області порушила кримінальну справу. Спеціалісти підрахували: ймовірний розмір збитків, якби намит в руслі цих річок було зроблено, перевищив би 4,8 мільйона гривень.

За фактом зловживання службовими становищем, що спричинило тяжкі наслідки, до кримінальної відповідальності притягують службових осіб одного з управлінь Дніпропетровської міської ради та Державного регіонального проектно-вишукувального інституту «Дніпроводгосп», повідомила прес-служба прокуратури області. Згідно з укладеним у 2007 році договором інститут у межах міста мав виконати роботи в рамках національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води.

Факхівці інституту розробили технічно-економічне обґрунтування оздоровлення Дніпра, яке передбачало вирішення проблем евтрофікації (збагачення водою біогенними елементами, що супроводжується підвищенням її продуктивності) та замулювання річок Самара та Дніпро шляхом наміву територій загальною площею 750 га. Однак це суперечить нормам природоохоронного законодавства та положенням зазначеної національної програми. Достовірно знаючи про незаконність таких дій, що можуть призвести до необоротних екологічних наслідків, посадовці особи міськради оплатили цю роботу, виклавши з державного бюджету 493 тисячі гривень.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

«Робінзони» з хутора Буда

ГОСПОДАРІ В ЗЕЛЕНОМУ ДОМІ

Недоброякісна вода й «хімічні» продукти харчування, загазоване довкілля і повітря, задушливі блочні будинки та сонм найжачених «вишок» станцій мобільного зв'язку дедалі частіше змушують жителів великих промислових міст ставити собі запитання: «Чи можливо виростити в цих умовах здорових дітей? Як зберегти своє фізичне й психічне здоров'я?»

Міграція молодих родин із урбанізованого, «мертвого» — до природного, «живого» середовища, вже розпочалася. І хай поки що вона не має системного характеру, але стійка тенденція до «великого переселення» — навч.

«Приїхали жити на хутір, бо думали про майбутнє своїх дітей»

Подружжя Олени та Сергія Письмаків на хуторі Буда — старожили. Вони втекли від благ цивілізації ще сім років тому. Не привабила обох навіть робота за кордоном. Просто з Польщі, з «пересадкою» у Черкасах, Олена та Сергій попрямували на хутір, зусібіч оточений Холодноярським пралісом, купили там хату й почали господарювати. Чимало друзів тоді не схвалювали вибір Письмаків. Дехто навіть кепкував: ось почнеться, мовляв, зима, і наші «робінзони» швиденько повернуться назад, до теплих батарей.

Однак минула й перша, й друга зима. Подружжя обжилося на власній садибі й узяло для ведення підсобного господарства ще чималий шмат землі. У старшої доньки Письмаків Каріні спочатку народився один брат, а згодом — другий. Причому народжувала Олена не в пологовому будинку, а в себе вдома, «під розквітлою яблунею».

— Я за фахом психолог, педагог, — ділиться молода жінка. — І переконана, що цілісна, гармонійна особистість може вирости лише в спілкуванні з живою природою, у середовищі душевного тепла і доброзичливості. Генії на асфальті не народжуються. Спочатку вони ходять по траві...

Олена показує свій город, сад, подвір'я. Розповідає, що при вирощуванні овочів і фруктів вони з Сергієм не застосовують ніякої «хімії». Тому їх екологічно чисті продукти із задоволенням купують туристи, котрі подорожують Холодноярським краєм.

Минулого року Олена посадила біля хати ще й «милень» дерево. «Це екзот, яких у нас на садибі вже чимало, — з гордістю хвалиться. — Воно не тільки гарне, а й корисне. Плоди його застосовують для прання. Аби придбати паростки цього дерева, до нас ідуть навіть здалека. Однак розмножувати прищепи ми будемо пізніше».

Полюбила сільське життя і Каріна. Після закінчення у місті навчання дівчина повернулася до Буди. На той час у Письмаків уже з'явилися сусіди-однодумці Ганшини, котрі також стали екопоселенцями. За їхнього сина Олексія Каріна вийшла заміж.

— Коли донька готувалася до пологів, — пригадує Олена, — я, звичайно, в душі переживала за неї. Але від її наміру народжувати на хуторі, вдома, не відмовляла. Пологи відбулися благополучно, і про свою появу на білий світ голосно повідомив мій онук Семенко. Зараз Каріна з чоловіком та однорічним сином відпочивають на Азовському морі. Поїхали вони туди власним транспортом — Олексій сконструював велосмобіль, і вся їхня сім'я користується тільки цією технікою...

Родове — значить рідне, для твого роду

Нонна Дмитраченко з чоловіком Михайлом та двома синами-школярами перебралися на хутір з Дніпропетровщини.

— Мої дідуся і бабуся по маминій лінії, — оповідає Нонна, — жили в селі Новоселиця

на Чигиринщині. — А я навчалася і мешкала зі своєю сім'єю у Нікополі. Однак мене завжди тягнуло сюди, до цього неозорого простору і краси. Добре, що чоловік і сини сповна розділяють мої почуття і світосприйняття. Ми щасливі жити в своєму родовому «маєтку», радіємо кожному світанку, вечірній зорі, кожній травинці й квіточці. Вірю, що цей чудовий світ мої сини передадуть своїм дітям, а ті — своїм. Бо родове — це рідне. Для твого нинішнього і майбутнього роду.

Дмитраченки так само, як і Письмаки, мають для ведення особистого господарства більше гектара землі. Частину її відведено під сад.

— На сонячному боці ми посадили черешні, — показує рукою на пагорби Нонна. — На північному — кедрі й сосни в обрамленні горіхів. Унизу викопали ставочок. Це наша «ванна», сад — зелений дім.

Михайло майстрував із синами теплицю. Всю зиму родина забезпечена вітамінами. Вживають не лише «культурні» редиску, кріп, петрушку чи селеру. Навесні готують салати з молодію кульбаби, лободи, грициків. А з бур'янами борються так: накривають на деякий час ділянку поліетиленовою плівкою, і пір'яй чи осот під нею гинуть. «Це один із методів ведення органічного землеробства», — каже Нонна.

На жаль, колективне сільгоспідприємство, котре навкруг Буди орендує землю, не дотримується цих правил і застосовує при обробітку площ гербіциди. Дмитраченко разом з іншими екопоселенцями, як можуть, борються з екологічно несвідомими орендарями. Звертаються до органів державної влади, до преси.

— Ми маємо право жити в екологічно-чистому поселенні, — переконана Нонна. — Якщо це розуміють й інші жителі Мельниківської сільради, до якої належить Буда, зу-

силля наші помножаться. Актив нашого хутора має намір виступити на сесії сільської ради і запропонувати мельничанам проєкт соціально-екологічного розвитку території Холодного Яру, легендарного місця, де збереглися унікальні пам'ятки історії, культури, археології, природи.

Нонна Дмитраченко, яка працює екскурсоводом філії «Холодний яр» Національного історико-культурного заповідника «Чигирин», постійно пропагує серед туристів бережливе ставлення до навколишньої природи, до тисячолітнього Будянського дуба, патріарха українських лісів.

— Кожного року Буду та її могутнього велета-дуба відвідує понад 50 тисяч туристів, — інформує екскурсовод. — Приїжджі знайомляться з історією хутора, вклоняються братській могилі мирних жителів, розстріляних фашистами у червні 1943 року. Поруч із меморіалом загибим наші екопоселенці разом із студентами Черкаського держуніверситету посадили торік яблуневий Сад Пам'яті. Всі яблуньки гарно прижилися, і вже цієї весни рясно цвіли. Однак дуже прикро, — продовжує Нонна, — що неподалік братської могили, де сплять вічним сном 89 загиблих земляків, один із підприємців побудував корчму, цинічно назвавши її «Дикий хутір». Всі наші звернення до влади про недопустимість п'яних оргій, гасання на квадроциклі біля святого місця, поки що не почуті. Втім, ми віримо, що глумління над пам'яттю жертв мінусової війни буде припинено. Влада зробить свої висновки. А, можливо, й самі власники веселого закладу отямляться, зрозуміють, що на кістках безневинно убитих гріх танцювати. Може, хоч на мить відчують себе шляхетними симиренками чи терещенками і перетворять «Дикий хутір» на музей історії та природи Холодного Яру. Нам вкрай необхідний такий заклад. А для будівництва ресторанів та готелів, котрі також потрібні для туристів, на Буді багато інших місць. Було б бажання...

Про що мріють мешканці Буди

Сказати, що місцеве населення, районне, обласне начальство з великим розумінням ставляться до життєвої і громадянської позиції екопоселенців, не можна. Проте й не помічати, що в недавно ще занедбаному й знелюдненому хуторі стараннями його нових поселян відродилося життя, також нікому не з руки. Зараз там мешкає десятеро молодих родин, у яких народилося, вже на Буді, семеро дітей (у «центральных» Мельниках за рік народжується двоє-троє дітлахів). Школярі екопоселенців навчаються у Мельничанській школі, але дистанційно. Вони розвинені, здорові, життєрадісні. Разом із батьками цікавляться історією. Наприклад, сини Дмитраченків перебувають зараз в археологічній експедиції у Новоселиці, на батьківщині своїх дідів-прадідів. Каріна Ганшина випустила для малят гарну книжку-розмальовку на екологічну тематику. Вона також чудово ліпить із глини, робить ляльки-мотанки. Багато інших дітей, як і їхні батьки, захоплюються народними ремеслами. А всі разом безмежно закохані в мальовничий, неповторний Холодний Яр і виступають за те, щоб надати йому статус національного парку. Тоді припиняться сушільні вирубки, не порушуватиметься господарюючими лісництвами екосистема. Це мрія і завдання, яке перед собою ставить нове покоління жителів старовинного хутора Буда.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.
На знімку: Нонна Дмитраченко з чоловіком Михайлом та дітьми.

Фото з архіву героїні.

На смітєвому фронті без змін

Згідно зі статистикою, щороку Київ видає на-гора півтора мільйони тонн сміття. І тільки 22 відсотки столичного непотребу утилізується на сміттєспалювальному заводі «Енергія». До слова, «Енергія» Київенерго — найбільший зі сміттєспалювальних заводів в Україні. Спалюючи сміття, він виробляє теплову енергію, якої поки що вистачає на потреби заводу. Але в майбутньому відходи можуть стати джерелом альтернативного опалення принаймні кількох сусідніх спальних районів, як компенсації за те місцеві мешканці змушені миритися із сусідством сміттєспалювального заводу.

Але нині мова про інше. Вже не перший рік точаться розмови, що одного, навіть такого потужного заводу для Києва, який є не менш потужним виробником сміття, замало. Майже 80 відсотків твердих побутових відходів вивозиться на полігони Київської області. Найбільше столичного непотребу приймає сумнозвісний полігон № 5 (село Підгірці), до якого в екологів найбільше зауважень. Загалом навколо столичні налічується близько 30 офіційних сміттєзвалищ загальною площею понад 160 га. Більшість з них уже давно вичерпали свої ресурси.

Про необхідність спорудження навколо столиці двох-трьох сміттєспалювальних заводів говорять давно. Та ось парадокс: з'ясовується, що навіть єдиний такий завод у Києві не може працювати на повну потужність. Йому бракує... сміття. Того самого, від якого Київ задихається в буквальному розумінні слова. Бо цього літа, в результаті аномальної спеки і самозапалювань на полігонах, нам уже довелося дихати попелом, принесеним із Вишгородського звалища і не тільки звідти. Як повідомив директор заводу «Енергія» Сергій Крикун, обсяги завезених відхо-

дів у липні удвічі менші за ті, що зобов'язалися постачати компанії-перевізники сміття. «Однак це не означає, що обсяг утворення відходів у столиці зменшився. Недозавантаження сміттєспалювального заводу «Енергія» свідчить про захоронення сміття в інших місцях, найчастіше на незаконних звалищах Київщини. Це не тільки призводить до поступового масштабного засмічення передмістя Києва, а й може бути особливо небезпечним під час повені або ж, як зараз, аномальної спеки».

Це не вперше завод працює у форс-мажорних обставинах. Річ у тім, що з 1998 по 2007 рік діяв єдиний тариф на вивезення та утилізацію сміття: 15, 6 грн. за

кубометр, з яких 12,6 грн. відходило тим, хто утилізує, і 3 грн. — перевізникам. Після різкого зростання цін на пальне вивезення сміття стало збитковим. Значно вигідніше було завозити його на дешевіші обласні полігони. А ще краще — до яру в сусідньому районі. З 2007-го тарифи було переглянуто, до того ж неодноразово. І нині, вважають експерти, тарифи стали аж надто високими. Скажімо, сьогодні заводський тариф — 100 грн. 50 коп. за тонну сміття, а на полігоні — 70 грн. Різниця особливо помітна, якщо рахувати сміття в сотнях тонн.

І поки перевізники рахують гривні зароблені, «Енергія» — втрачені, ми — тонни сміття, якими приростає земля київська.

Наталія ФІЛІПЧУК.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

За інформацією екологів, в Україні налічується 3 614 звалищ і полігонів загальною площею більш як 62,6 кв. м. З них близько 10 відсотків перевантажені, більш як 20 — не відповідають екологічним нормам. Тільки на офіційних полігонах накопичилося близько 60 млн. тонн відходів. За даними, оприлюдненими попереднім урядом, тільки 5 відсотків твердих відходів потрапляє на переробку, решта — залишається на комунальних та чорних звалищах.

Закрите акціонерне товариство «Краснодонський завод «Автоагрегат» (код за ЄДРПОУ 00231290)
Повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 19 жовтня 2010 року о 14 годині 00 хвилин за адресою: Україна, 94430, Луганська область, смт. Краснодон, вул. Єлісеєнко, Професійний гірничий ліцей № 88. Реєстрація акціонерів (їх представників), які прибудуть для участі у загальних зборах буде проводитися 19 жовтня 2010 року з 11 години 00 хвилин до 13 години 45 хвилин за місцем проведення загальних зборів акціонерів.
Для участі у загальних зборах акціонерів необхідно мати: акціонерам - паспорт, а представникам акціонерів — паспорт та довіреність, оформлену згідно вимог чинного законодавства. Телефон для довідок: (06435) 2-08-60.
Порядок денний:
1. Обрання голови та секретаря загальних зборів акціонерів.
2. Прийняття рішення про дематеріалізацію акцій.
3. Обрання депозитарію для обслуговування випуску акцій, форма існування (випуску) яких змінюється з документарної в бездокументарну форму існування (випуску).
4. Обрання зберігача, у якого товариство буде відкривати рахунки в цінних паперах власникам акцій.
5. Визначення дати припинення ведення реєстру незалежним реєстратором.
6. Затвердження протоколу рішення про дематеріалізацію акцій.
7. Внесення змін до статуту шляхом викладення його в новій редакції та затвердження статуту у новій редакції.
Голова правління — генеральний директор.

10 серпня 2010 року Протоколом № 10/08 зборів учасників ТОВ «Укрмолстандарт» від 10 серпня 2010 року припинився процес ліквідації ТОВ «Укрмолстандарт» (54050, м. Миколаїв, пр. Жовтневий, 327/2, р/р 2600066552001 в АБ «Київська Русь», МФО 319092, Код ЄДРПУ 30283472), розпочатий 07.07.10.

В оголошенні опублікованому 19.06.2010 р. «ГУ» № 112 (4862) ТОВ «РК-Спектор» потрібно читати код ЄДРПОУ 35760438.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Центр-Т» (код ЄДРПОУ 36003603) повідомляє про зміну назви підприємства з 12.08.2010 р. на товариство з обмеженою відповідальністю «НОВУС УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 36003603) ТОВ «НОВУС УКРАЇНА» підтверджує свої зобов'язання за договорами та іншими угодами, укладеними від імені ТОВ «Центр-Т» та продовжує роботу з ними.

Господарським судом Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) 07.07.2010 року по справі № Б22/105-10 іноземне підприємство «ЕН СІ ЕС ЮКРЕЙН» (08623, Київська обл., Васильківський район, смт. Калинівка, вул. Залізнична, 1, код ЄДРПОУ 32426184) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) 11.08.2010 року по справі № 44/316-6-15/383-6 Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «Трансенерго» (01135, м. Київ, вул. Павлівська, 18, код ЄДРПОУ 30971370) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрутів призначено Кічула С. Б., ліцензія серія АВ № 081007 від 26.04.2006 р.; 02167, м. Київ, вул. Лісківська, 28, кв. 15, т. 0672950803. Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дати публікації даного оголошення.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 11.08.2010 р. № 45/164 Б відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Укрторгпромсистема», ЄДРПОУ 36982304, (83052, бул. Шевченка, буд. 82, кв. 9, м. Донецьк, р/р 26000101336473 в АТ «ОТП Банк» м. Київ, МФО 300528) порушено справу про банкрутство та відкрито процедуру розпорядження майном. Розпорядником майна призначено Карпачову Людмилу Анатоліївну (ліцензія АВ 158286, 83015 м. Донецьк, вул. Челюскінців, буд. 169/70). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 11.08.2010 р. № 45/163 Б відносно Товариства з обмеженою відповідальністю «Юзоптторг», ЄДРПОУ 36982220, (83052, бул. Шевченка, буд. 82, оф. 9, м. Донецьк, р/р 26000101336471 в АТ «ОТП Банк» м. Київ, МФО 300528) порушено справу про банкрутство та відкрито процедуру розпорядження майном. Розпорядником майна призначено Карпачову Людмилу Анатоліївну (ліцензія АВ 158286, 83015, м. Донецьк, вул. Челюскінців, буд. 169/70). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Вінницької області (21000, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) від 03.08.2010 р. у справі № 5/94-10 Товариство з обмеженою відповідальністю «Тульчинрайбуд» (23600, м. Тульчин, вул. Леніна, 62, Вінницької області, код ЄДРПОУ 34194224) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатор по справі — Мішишин Михайло Олександрович (21100, м. Вінниця, вул. Д. Нечая, 77/83, ліцензія АВ №347235 від 04.10.2007 р., офіс — м. Вінниця, вул. Театральна, 20). Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4)
— постановою від 19.08.2010 року по справі № 19/152/10 Товариство з обмеженою відповідальністю «СПЕЦПРОМІНДУСТРІЯ ГРУП» (ЄДРПОУ 35627907, 69037, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, б. 20-А, оф.209);
— постановою від 19.08.2010 року по справі № 19/153/10 Товариство з обмеженою відповідальністю «Вікор» (ЄДРПОУ 23880535, 69120, м. Запоріжжя, вул. Косигіна, б. 8, кв. 163; р/р № 26002224514 в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» м. Києва, МФО 380805) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Мартиненко Наталію Михайлівну (Поштова адреса: 69006, п/в № 6, а/с № 151, м. Запоріжжя). Претензії кредиторів і заяви приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 17.08.2010 р. по справі № 15/292-6 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «АКВА ТРЕЙД» (04209, м. Київ, вул. Богатирська, 1, оф. 208, п/р 26006300350601 в БАТ «СВЕДБАНК», МФО 300164, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 30730079), відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначений арбітражний керуючий Дяченко Олексій Миколайович, ліцензія АВ № 158533 від 15.01.2007 р., поштова адреса: 01030, м. Київ, а/с 221.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 б) від 30.07.2010 у справі № 28/207-6 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Атік-буд» (01021, м. Київ, Кловський узвіз, 13, офіс 25, код ЄДРПОУ № 36424945) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «Нартекс Девелопмент» (код ЄДРПОУ № 35331834).
Письмові заяви кредиторів направляти до Господарського суду м. Києва або ліквідатору протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3А) від 12.08.2010 р. у справі № 12/586 визнано банкрутом Приватне підприємство «ТКФ «Югпоставка», ід. код 35774063; адреса: 91011, . м. Луганськ, вул. Цимлянська, буд. 15/208. Ліквідатором призначено Сиволобова Максима Марковича (поштова адреса: 91002, м. Луганськ, діл. Цупова, 22; ліцензія АВ № 347064 від 25.06-07 р.). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

БАТ УВТК «Елеваторагрокомплект», код ЄДРПОУ 05465471, повідомляє кредиторів, що чергові загальні збори акціонерів БАТ УВТК «Елеваторагрокомплект» (протокол № 1 від 25.08.2010 року) прийняли рішення про реорганізацію БАТ шляхом перетворення в ТОВ «Елеваторсервіскомплект».

Претензії кредиторів за письмовою заявою приймаються до 30.10.2010 року за адресою: м. Вінниця, вул. Тарногородського, 48-в, кабінет голови правління, тел. (0432) 61-42-00.

Господарським судом Чернігівської області (14000, м. Чернігів, пр. Миру, 20) порушено провадження у справі № 9/1286 про банкрутство ТОВ «Колорит-агро», код ЄДРПОУ 34593909, вул. Центральна, 9, м. Носівка, Носівський район, Чернігівська обл., 17100.

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Горбач І. С., (ліцензія АВ № 397131, тел.-факс 0462-723 440, адреса для листування: 14000, м. Чернігів, вул. Борисенка, 45). Заяви кредиторів приймаються судом протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 09.07.2010 р. по справі № 44/452-б порушено провадження у справі про банкрутство Приватного підприємства «ВАЛМАР» (01021, м. Київ, вул. Інститутська, буд. 24/7, кв. 69, п/р 26007000000084 в ТОВ УКБ «КАМБІО», МФО 380399, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 33151153). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Дяченко Олексія Миколайовича (01030, м. Київ, а/с 221, ліцензія АВ № 158533 від 15.01.2007 р.). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

27 липня 2010 року господарським судом Хмельницької області по справі № 2/95 - Б - 10 Старокостянтинівський комбінат комунальних підприємств вул. Красовського, 1-а, м. Старокостянтинів Хмельницької області — юридична адреса, код ЄДРПОУ 03356039, р/р № 260066968 в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» м. Старокостянтинів, МФО 315966 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Грицяця Леоніда Миколайовича, прож. вул. Коцюбинського, 12, м. Старокостянтинів Хмельницької області, ліцензія серії АВ № 498965 від 09.11.2009 року.

Постановою Господарського суду Чернігівської обл. (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) від 19 серпня 2010 року у справі 9/1446 Товариство з обмеженою відповідальністю «Виробничо- комерційна фірма «Буддвір» (м. Чернігів, вул. Пушкіна, 16, код ЄДРПОУ 33259380) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Голову ліквідаційної комісії Авраменка Віктора Анатолійовича (14008, м. Чернігів, вул. Нахімова, 84, ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 397292 від 14.10.2008 р.). Заяви кредиторів приймаються Господарським судом Чернігівської області та ліквідатором протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області (69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 2, оф.314), та ліквідатор ТОВ "Сапсан" повідомляють про проведення аукціону з реалізації майна підприємства -банкрута. На аукціон виставляється:
Лот №1: Обладнання та товарно-матеріальні цінності. Початкова ціна продажу 134859,24 грн., без ПДВ; Лот №2: Будівлі, будови та споруди, розташовані за адресою: м. Запоріжжя, вул. Перспективна, 1. Початкова ціна продажу 171778,00 грн., без ПДВ.
Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зараховується на рахунок ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області № 2600827020 в ЗОД "Райффайзенбанк "Аваль", МФО 313827, ЄДРПОУ 26252756. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 03 вересня 2010 р. включно. Договір купівлі-продажу укладається на підставі затвердженого протоколу проведення публічних торгів. Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 220 32 63. Публічні торги (аукціон) відбудуться 07 вересня 2010 р. об 11.30 за адресою: 69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 2, оф. 314.

ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області (69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 2, оф.314) та ліквідатор СВК "Україна" повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута. На публічні торги (аукціон) виставляється наступне майно:
Лот №1: Будівля агітаційної, загальною площею 40 м², розташована за адресою: Запорізька обл., Михайлівський р-н, смт. Михайлівка. Початкова ціна продажу 1364,00 грн., без ПДВ.
Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зараховується на рахунок ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області № 2600827020 в ЗОД "Райффайзенбанк "Аваль", МФО 313827, ЄДРПОУ 26252756. Заявки на участь в аукціоні приймаються до 09 вересня 2010 р. включно. Договір купівлі-продажу укладається на підставі затвердженого протоколу проведення публічних торгів. Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 220 32 63.
Публічні торги (аукціон) відбудуться 13 вересня 2010 р. о 12.30 за адресою: 69001, м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 2.

На загальних зборах акціонерів БАТ «Полтаваелектро» від 17 серпня 2010 року протокол № 19, яке відбулось в м. Полтава було прийняте рішення про ліквідацію БАТ «Полтаваелектро» (м. Полтава, вул. Котляревського, 2-а, р/р № 260011215, в АБ «Полтава-банк» в м. Полтава, МФО 331489, код ЄДРПОУ 00132535), в зв'язку з неефективною роботою та відсутністю перспективи розвитку.
Процедуру ліквідації Товариства розпочато з 20 серпня 2010 року. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців від дня публікації оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 17.08.2010 р. по справі № Б3/128-10 Комунальне житлове підприємство № 22, 50077, м. Кривий Ріг, вул. І. Сірка, 46 (ЄДРПОУ 25522633) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вернигору В. П., ліцензія АВ № 347093 від 14.08.2007 р. (50000, м. Кривий Ріг, вул. Сиволапа, 44/72, (067) 915-61-96).

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-А) від 17.08.2010 р. у справі № Б3/127-10 Товариство з обмеженою відповідальністю Консалтингова компанія «Аграрна реформа» (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ламана, б. 19, ідентифікаційний код: 25516615) було визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру строком на 9 місяців. Ліквідатором у справі призначено арбітражного керуючого Чопенко Дениса Вікторовича, ліцензія АВ № 397157, ідентифікаційний номер 3102801094, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ливарна, буд. 13; тел. (0562) 32-00-32. Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Постановою господарського суду Харківської області від 18.08.10 р. у справі № Б50/139-10 фізичну особу — підприємця Пастухова Андрія Миколайовича, ідентифікаційний номер 3007607637, зареєстрованого 10.01.2006 р. виконкомом Харківської міської ради (номер запису про державну реєстрацію 24800000000052161), місцезнаходження: м. Харків, вулиця Героїв Праці, буд. 4, кв. 313 -визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дугністого Максима Анатолійовича, ліцензія серія АВ № 456547.
Кредитори мають право заявити свої претензії до боржника, який ліквідується в місячний строк з дня публікації оголошення визнання боржника, який ліквідується, банкрутом.
Ліквідатор працює за адресою: Україна, 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Малишева, буд. 32, кв. 201.

Постановою господарського суду Харківської області від 13.08.10 р. у справі № Б50/139-10 фізичну особу — підприємця Михайлова Сергія Опанасовича, ідентифікаційний номер 2053315235, зареєстрованого виконкомом Харківської міської ради (номер запису про державну реєстрацію 248000000000064065), місцезнаходження: м. Харків, проспект Тракторобудівників, буд. 92В, кв. 27 — визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Весніна Сергія Олександровича, ліцензія серія АВ № 456548.
Кредитори мають право заявити свої претензії до боржника, який ліквідується, в місячний строк з дня публікації оголошення про визнання боржника, який ліквідується, банкрутом.
Претензії до боржника приймаються за адресою: Україна, 49054, ЦПЗ № 1, м. Дніпропетровськ, пр-т Кірова, 91, а/с 3274.

Ухвалою господарського суду Сумської області (40011, м. Суми, пр-т Шевченка, 18/1) по справі № 6/87-10 від 20 липня 2010 р. порушено провадження у справі про банкрутство стосовно Дочірнього підприємства БАТ «Сумбуд» будівельно-монтажне підприємство «Хімбуд» (код ЄДРПОУ 01270826, п/р № 26007300120437 у Відділенні № 4 Ощадбанку м. Суми, МФО 337579, юр. адреса: 40000, м. Суми, вул. Харківська, п/в 12).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чупруна Євгена Вікторовича (ліцензія серія АВ № 347189 від 05 вересня 2007 р., адреса: 40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 74, к. 49А). Письмові заяви з вимогами до боржника, а також документами, що їх підтверджують приймаються протягом 30 днів з дня опублікування даного оголошення.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури стосовно: Товариства з обмеженою відповідальністю «Укр Сем Трейд» (01015, м. Київ, вул. Цитадельна, 6/8, код ЄДРПОУ 35573794; п/р № 26005180120081 в ПАТ КБ «Хрещатик», м. Київ, МФО 300830) постанова № 44/763-6-50/376-6 від 28.07.2010 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «ГД Трейд-Маш ЛТД» (01015, м. Київ, вул. Цитадельна, 6/8, код ЄДРПОУ 35917632; п/р № 26004180121616 в ПАТ КБ «Хрещатик», м. Київ, МФО 300830) постанова № 44/765-6-50/377-6 від 28.07.2010 р. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Капельюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Киї-37, а/с 53; ліцензія серії АВ № 470227 від 01.03.2010 р.). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду м. Києва.

Сьогодні в Україні переважно хмарно, у більшості областей пройдуть грозові дощі. Вітер північно-західний, південно-західний, 7—14 м/с. Температура вночі 9—17, удень коливання температури від 20—25 до 26—31; на півдні вночі 15—23, удень 27—35 градусів.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

Фото Віталія СКОБЕЛЬСЬКОГО.

Мал. Вадима СИМІНОГИ.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

- Добра і чесна людина завжди перебуває поза законом.
- Вовк, що не зміг з'їсти вісцю, зазвичай пропонує їй дружбу і зближення.
- Надія помирає останньою, щоб поховати людство.
- Щиро каються тільки безгрішні.
- Поети, славлячи матерів, не забувають, що вони ще й тещі та свекрухи.
- У країні дурнів реформи зміцнюють дурість і шахрайство.
- Будь-яка влада здатна на самообслуговування, тобто на самодискримінацію.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

Звірина вимагає мільйон?*

КАЗКА

Ділення — найскладніша дія в арифметиці: навіть віднімання не таке важке.

Західна демократія неспинно рухається на Схід, хоча й проти руху Сонця, яке трохи пригальмовує її, однак це гальмування компенсується прискоренням, тому що рухається вона по ходу обертання Землі: саме тому, внаслідок земного обертання, західна демократія прибула на Схід раніше, ніж східна — на Захід!

Оскільки західна демократія передбачає не тільки представництво, але й самовизначення, як і слід було сподіватися, в одному зі східних зоопарків звірина, посилаючись на принцип рівності людей і звірів, зажадала від своєї дирекції (слово, похідне від слова «направляти» у тому числі кошти в потрібному для себе напрямку) виділити мільйон на їхні, звірів, потреби (звіри-

ні потреби не мають нічого спільного з потребами звірів!).

Як має бути й так ясно, потреби звірів з'явилися не самі по собі, а — їх створили, як і саму цифру, потрібну для потреб, створила зоопаркова дирекція. Одержавши мільйон, дирекція розділила його на шість частин (за кількістю нулів), п'ять із яких (діленню завжди передують віднімання) розділила між усіма звірами: усім, хто важить менше кілограма, — одиницю з одним нулем; хто важить більше кілограма, але менше десяти, — одиницю з двома нулями й хто важить більше десяти кілограмів, але менше ста, — одиницю з трьома нулями; тим, хто важить більше ста кілограмів (центнера), але менше тисячі

(тонни), — одиницю з чотирма нулями; хто важить більше тонни, але менше десяти, — одиницю з п'ятьма нулями. Дирекція залишила резерв на випадок придбання у зоопарк звіра, вага якого перевищить десять тонн. Але оскільки зоопарк не має можливостей розмістити на своїй території звіра, вага якого перевищує сто тонн, одиницю з шістьма нулями дирекція поки що (!) взяла собі. Мільйон було розділено по справедливості, а розподілено — по можливості.

І останнє, що пов'язано вже з чутками: подекуять і розповідають, що мільйон цей не з шістьма нулями, він має на чотири з половиною нулі більше, які розділено й розподілено так само, але серед скотини. Котра утримується разом зі звіриною там же. Де немає над ними людини.

* Згідно з її зверненням до Преси (прим. автора).

Мирослав МИЛОРАДОВИЧ.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Пошукова система

Якщо злодія-мільйонера нагородили, отже, його таки знайшли!

Хто винен

Якщо у чому й винен журналіст, то лише в тому, що його ще не вбили...

Капіталістичні зобов'язання

Всі ті обов'язки, котрі наші мультимільйонери брали перед МВФ, злидні будуть виконувати!

Сміх та й годі

Жити буде веселіше! Ось бачите, ви вже смієтесь!

Корисна порада

Щоб реформи не застали народ зненацька, треба терміново збільшувати кількість похоронних бюро!

Говорять землекопи

Якщо копнути глибше, вийдеш на верхівку!..

Таємниці існування

Тим, хто встановив прожитковий мінімум, не зрозуміти, як можна на нього прожити!

Найлегша нелегкість

Ох, як нелегко піднімати тарифи, ціни та податки, та легшого від цього все одно нічого нема!

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ

Пом'янемо?

Леонід Грач, народний депутат, КПУ: — Незалежність можуть святкувати ті, хто відмовився від своєї держави, — люди-безбатченки; ті нувориші, які грабували й продовжують грабувати свій народ. Для решти це поминальний день.

Від чергового: — Тепер ясно, чому в коаліцію ви прийшли зі своєю свічкою.

Висять...

Павло Бурлаков, перший віцепрем'єр-міністр Криму:

— Насправді паровоз вперед іде. Висять наші плакати «Обіцяли — виконуємо». Ми дійсно виконуємо й не говоримо просто так.

Від чергового: — Як шкода, що наші ціни ваших плакатів не читають...

Не рубай наосліп

Анатолій Могильов, глава МВС: — По лінії ДАІ страшно те, що за останні роки склалася така система, коли підлеглі збирали гроші для начальника, нагору. От цей корупційний ланцюжок необхідно рубати, різати, пиляти.

Від чергового: — Коли будете цей корупційний ланцюжок пиляти-рубати, головне — не зарізати курку, що несе кадилаки.

Наше ГОЕЛРО

Анатолій Матвієнко, народний депутат, НУ—НС:

— За енергією сильнішої людини, чим Юлія Тимошенко, в українській політиці не існує. Якби всі електростанції держави відключили, то Юлія компенсувала б їхню роботу.

Від чергового: — Навіть більше. ККД Юлі збільшується в рази, коли поруч перебуває Вітя.

Облік і контроль

Микола Джига, глава Вінницької облдержадміністрації (ініціює створення структури, яка б займалася викриттям корупціонерів серед чиновників):

— Усіх ми не пересаджаємо, але проконтролювати треба...

Від чергового: — Тому на доріжку буде обов'язково співбесіда: тебе проконтролювати чи посадити? До речі, сядуть ті, хто не хоче або не може платити за контроль...

Собаки були кусючі...

Ганна Герман, заступник глави адміністрації Президента:

— Ми повинні стати сторожовими псами демократії... Чим більше кусатимуть владу (будь-яку владу) пси демократії, тим швидше влада звикне, що демократія має дуже надійних і вірних охоронців у нашій державі...

Від чергового:

— Тепер зрозуміло, чому в нас одних годують з руки, на других чіпляють намордник, а третіх направляють до ветеринара-хірурга...

Мал. Василя ФЛЬОРКА, Вадима СИМІНОГИ.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 17713

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

